

VII.DEZVOLTAREA PROIECTELOR IN PERIOADA 2014-2020 – IN CONTEXT LOCAL, REGIONAL SI EUROPEAN

Proiecte legate de prioritatile UE in cadrul temei generale „Regiunile Cunoasterii”:

OBIECTIV 1

Dezvoltarea unei structuri economice urbane competitive

POLITICA 1

Dezvoltarea unei structuri economice urbane competitive

POLITICA 2

Creșterea ponderii IMM în economia locală

POLITICA 3

Dezvoltarea resurselor umane pentru o economie competitivă

POLITICA 4

Asigurarea accesibilitatii si mobilității, a infrastructurii edilitare și a infrastructurii de comunicare (IT)

OBIECTIV 2

Creșterea atractivității orașului pentru locuitori și vizitatori

POLITICA 5

Îmbunătățirea calității și gestionării domeniului public

POLITICA 6

Mărirea fondului de locuințe și creșterea calității locuirii

POLITICA 7

Reabilitarea patrimoniului arhitectural și cultural, clădiri și zone urbane

POLITICA 8

Asigurarea de servicii și facilități pentru comunitate

POLITICA 9

Asigurarea identității urbane și a cadrului natural

POLITICA 10

Asigurarea unui mediu urban nepoluant, cu emisii reduse de CO₂, pentru un oraș verde

Organizația Mondială a Turismului încurajează implementarea Codului global de etică pentru turism, cu scopul de a asigura ca țările membre, destinațiile turistice, precum și afacerile din turism să-și maximizeze efectele economice, sociale și culturale pozitive, totodată minimizând impactele negative sociale și de mediu. Principiile din acest cod, prezentate în 10 articole, trebuie cunoscute și adoptate de statele membre, de companiile de turism, precum și de diferite instituții, comunități interesate direct sau indirect în turism, după cum urmează:

1. contribuția turismului la înțelegerea reciprocă și respectul între popoare și societăți
2. turismul ca vehicul pentru împlinirea individuală și colectivă
3. turismul, factor al dezvoltării durabile
4. turismul, utilizator al moștenirii naturale a omenirii și contribuabil la îmbogățirea ei
5. turismul, activitate avantajoasă pentru comunitățile și țările gazdă
6. obligațiile participanților la actul de turism
7. dreptul la turism
8. libertatea mișcărilor turistice
9. drepturile lucrătorilor și antreprenorilor în industria turismului
10. implementarea principiilor Codului global de etică pentru turism.

În contextul implementării principiilor Codului se accentuează cooperarea dintre participanții publici și privați, care trebuie să recunoască rolul instituțiilor internaționale, printre care și OMT, apoi ai organizațiilor neguvernamentale cu competențe în dezvoltarea și promovarea turismului, protecției drepturilor omului, mediului înconjurător sau a sănătății, cu respectarea principiilor dreptului internațional.

Activitățile *Comisiei pentru Europa a OMT* sunt orientate spre asistarea statelor membre în dezvoltarea strategiilor în contextul unor piețe turbulente, utilizarea unor instrumente adresate problemelor calității și satisfacției consumatorilor, pregătirea și implementarea programelor referitoare la crearea de valori, la inovarea în tehnologii, în dezvoltarea resurselor umane și în conducere, dezvoltarea capacităților pentru oficialitățile publice, reprojectarea proceselor în sectorul public, produse noi etc.

Cadrul strategic formulat de Consiliul Mondial a Turismului și al Călătoriilor, care asigură funcționarea turismului în interesul tuturor, este publicat sub titlul *Blueprint for new tourism*, document care promovează turismul și călătoriile ca un parteneriat pentru integrarea eforturilor publice și private, având ca rezultat întâmpinarea nevoilor economiilor, autorităților și comunităților locale, ale căror afaceri se bazează pe: recunoașterea turismului și călătoriilor ca o prioritate de vârf de către guverne, afaceri care echilibrează economiile cu oamenii, cultura și mediul, preocuparea comună pentru prosperitate și o creștere pe termen lung.

Propunerile pentru guverne de a facilita dezvoltarea sectorului sunt următoarele: planificare turistică pe termen lung la nivel național și regional/local; crearea unui mediu de afaceri competitiv care ocolește fiscalitatea generatoare de inflație, garantează transparența și oferă reguli de proprietate corporativă mai atractivă; asigurarea fundamentării politicii și a procesului decizional cu statistici și informații de calitate; aducerea unui nou profesionalism, finanțare și coordonare în promovare și marketing, ocupare și nevoi de perfecționare, infrastructură și politică regională/locală; dezvoltarea capitalului uman cerut de sectorul T&C (Turism și Călătorii). Guvernarea ar trebui să îndrume investițiile în resurse umane prin educație și prin apropierea autorităților cu industria, pentru a facilita planificarea dinainte pentru nevoile viitoare. O rețea online și ușor accesibilă de monitorizare a pieței poate relaționa informații de încredere despre piață cu datele despre ocupare; liberalizarea comerțului, transporturilor, comunicațiilor, ușurarea barierelor din fața călătoriilor și investițiilor; edificarea încrederii consumatorilor și investitorilor față de siguranță și securitate; promovarea diversificării produselor ce extind cererea; planificarea expansiunii turismului durabil în acord cu caracterul culturilor; investiții în progrese tehnologice pentru facilitarea dezvoltării T&C sigure și eficiente, precum sisteme de navigație cu sateliți.

O asemenea agendă permite (în opinia autorilor Blueprint for new tourism), exploatarea și suportul oportunităților într-un spectru mai larg al afacerilor T&C, dezvoltând o gamă de produse de calitate, dar totodată asigură ca fluxurile turistice să respecte patrimoniul natural și construit, ca și interesele locale.

Pentru sarcinile sectorului privat Blueprint expune următoarele: extinderea piețelor în timp ce promovează protecția resurselor naturale, a patrimoniului local și a stilurilor de viață; dezvoltarea carierelor profesionale, a educației, a relațiilor de ocupare, promovarea firmelor mai mici, creșterea conștiinței de mediu, contribuția într-o manieră proprie la reducerea distanței dintre bogați și săraci; o prestare sensibilă de produse turistice tradiționale și diversificare închipuită a produselor care reduc sezonalitatea și cresc veniturile; îmbunătățirea calității produselor și serviciilor turistice și raportului preț/calitate crescând opțiunile consumatorilor; convenirea asupra standardelor de calitate și implementarea lor la toate nivelele și în toate domeniile, inclusiv în formarea personalului; transferul abilităților din industrie și de bune practici care extind beneficiile în cerc larg și în mod eficient; măsurarea din ce în ce mai sofisticată și precisă a activității proprii ai sectorului pentru a fundamenta deciziile strategice în afaceri; comunicare mai efektivă între T&C și guvernământ, la nivel strategic și local.

Alături de cele prezentate pentru sectorul guvernamental și cel privat se conturează și o serie de sarcini specifice care impun o cooperare mai largă, dintre acestea putând fi reținute:

- cuplarea bunelor practici din dezvoltarea turismului cu politicile de afaceri regionale, transporturi, resurse umane, mediu, infrastructură și dezvoltare rurală;
- parteneriate public/private pentru pregătirea în comun a unor master-planuri durabile pentru destinații sau regiuni de vacanță întregi, sarcină prea pretențioasă pentru o singură companie sau autoritate de stat;
- crearea proceselor propulsate local pentru consultarea, participarea și beneficiile continue ale interesaților;
- restructurarea administrațiilor naționale pentru turism ca parteneriate public/private;
- evitarea pericolelor dezvoltării excesive, neplanificate și constituirea obiectivelor politicii de mediu;
- dezvoltarea resurselor umane și instalarea efektivă a abilităților prin planificare și legislație care evită limitele bazate pe reședință sau alte cerințe;

- colaborarea în exigențele de informații pentru analiza sectorului public și formarea politicilor; muncă în comun pentru securitate cu completarea mecanismelor din sectorul privat cu acțiuni din partea autorităților;
- dezvoltarea încrederii în toate aspectele ale eforturilor care se întăresc reciproc.

Obiectivul general al *Conceptul Strategic de Dezvoltare Teritorială a României 2030 (CSDTR 2030)* este integrarea României în structurile teritoriale europene, prin:

- afirmarea identității regional-continentale
- dezvoltarea competitivității
- creșterea coeziunii teritoriale
- dezvoltarea teritorială durabilă

Obiectivele specifice ale CSDTR 2030 sunt:

- Racordarea teritoriului național la rețeaua europeană și inter-continentală a polilor și coridoarelor de dezvoltare
- Structurarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane
- Stimularea solidarității funcționale urban-rural și dezvoltarea rurală adecvată diferitelor categorii de teritorii
- Consolidarea și dezvoltarea rețelei de legături inter-regionale
- Protejarea, dezvoltarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural

În acord cu *Legea 351/2001* cu modificări și completări ulterioare, Conceptul strategic de dezvoltare teritorială România 2030 (CSDTR 2030) integrează rețeaua de localități din România în structura policentrică a UE, în conexiune cu rețeaua de poli majori în Sud-Estul Europei (potrivit clasificărilor SPESP, ESPON, PlanetCense etc.):

- Poli metropolitani *MEGA (Zone Metropolitane de Creștere Europene)* cu vocație internațională: București, Timișoara, Constanța, Cluj-Napoca, Iași - peste 300 000 de locuitori;
- Poli naționali *OPUS (Orizont Potențial Urban Strategic)* cu potențial de *Arii Funcționale Urbane* și potențial *MEGA* - peste 250 000 de locuitori;
- Poli supraregionali *OPUS (Orizont Potențial Urban Strategic)* cu potențial de *Arii*

Funcționale Urbane - între 50 000 – 250 000 de locuitori;

- Poli regionali *OPUS (Orizont Potențial Urban Strategic)* cu potențial de *Arii*

Funcționale Urbane - între 50 000 – 250 000 de locuitori;

- Poli regionali *OPUS (Orizont Potențial Urban Strategic)* cu potențial de *Arii Funcționale Urbane* și cu specificitate funcțională, de exemplu: Alba Iulia, Baia Mare, Râmnicu Vâlcea, Sibiu, Suceava, Tulcea;
- Poli subregionali - între 30 000 – 50 000 de locuitori;
- Poli locali – sub 20 000 de locuitori.

Legătura dintre dezvoltarea teritorială policentrică propusă și prioritatea de competitivitate regională și coeziune teritorială se asigură prin:

A. Rețeaua de poli majori:

- deține și exercită competențe la nivel național, transfrontalier, transnațional (rețeaua de zone metropolitane, poli competitivi);
- dezvoltă cluster economice pe baza avantajelor competitive;
- contribuie la configurarea regiunilor pentru schimbare economică;
- stimulează relația urban-rural;
- contribuie la structurarea regiunilor pentru schimbare economică;
- asigură conectarea rețelei de poli majori la nivel intern, transfrontalier și transnațional.

B. Rețeaua de poli urbani, orașe specializate:

- asigură dezvoltarea funcțiilor specializate;
- asigură valorificarea diversificată și competitivă a capitalului teritorial;
- asigură preluarea presiunilor de dezvoltare asupra polilor majori prin deconcentrarea funcțiilor la nivel teritorial;
- susține dezvoltarea structurii teritoriale a urbanizării.

Planul Național de Amenajare a Teritoriului (PATN) este suportul dezvoltării complexe și durabile inclusiv al dezvoltării regionale a teritoriului și reprezintă contribuția specifică a țării noastre la dezvoltarea spațiului european și premiza înscrierii în dinamica dezvoltării economico-sociale europene. Acesta are următoarele roluri:

o stabilește principiile fundamentale ce stau la baza dezvoltării și structurării rețelei de localități, criteriile de definire a localităților urbane și rurale precum și cele pe baza cărora se poate atribui statutul de municipiu sau oraș;

o ierarhizează localitățile existente pe ranguri (0 - III, pentru localitățile urbane și IV - V pentru localitățile rurale) definite ca expresie a importanței actuale și în perspectiva imediată a fiecărei localități în cadrul rețelei din punct de vedere administrativ, social, economic, cultural etc. în raport cu dimensiunile ariei de influență polarizate și cu nivelul de decizie pe care îl implică în alocarea de resurse;

o reglementează posibilitatea de promovare a acestor localități în rangurile ierarhiei funcționale, stimulându-se competitivitatea între localități, prin crearea posibilităților de trecere a unor localități de la statutul rural la cel urban, de la oraș la municipiu, precum și de la un rang inferior la unul superior, în condițiile satisfacerii indicatorilor stabiliți;

o instituie obligativitatea pentru Guvern și autoritățile publice centrale și locale de acționa prioritar pentru crearea de dotări cu rol de servire teritorială în zonele lipsite de orașe, pentru sprijinirea și revitalizarea unor zone rurale în care s-au produs scăderi accentuate de populație în perioada 1966 - 1997 și pentru stimularea dezvoltării unor localități din zone care prezintă disfuncționalități de ordin economic, social și de mediu;

o oferă cadrul legal de înființare a zonelor metropolitane constituite prin asociere pe baza parteneriatului voluntar între marile centre urbane (capitala României și municipiile de rangul I) și localitățile urbane și rurale aflate în zona imediată la distanța de până la 30 km între care s-au dezvoltat relații de cooperare pe multiple planuri, în vederea stimulării cooperării intercomunale și a dezvoltării armonioase și echilibrate a acestor teritorii;

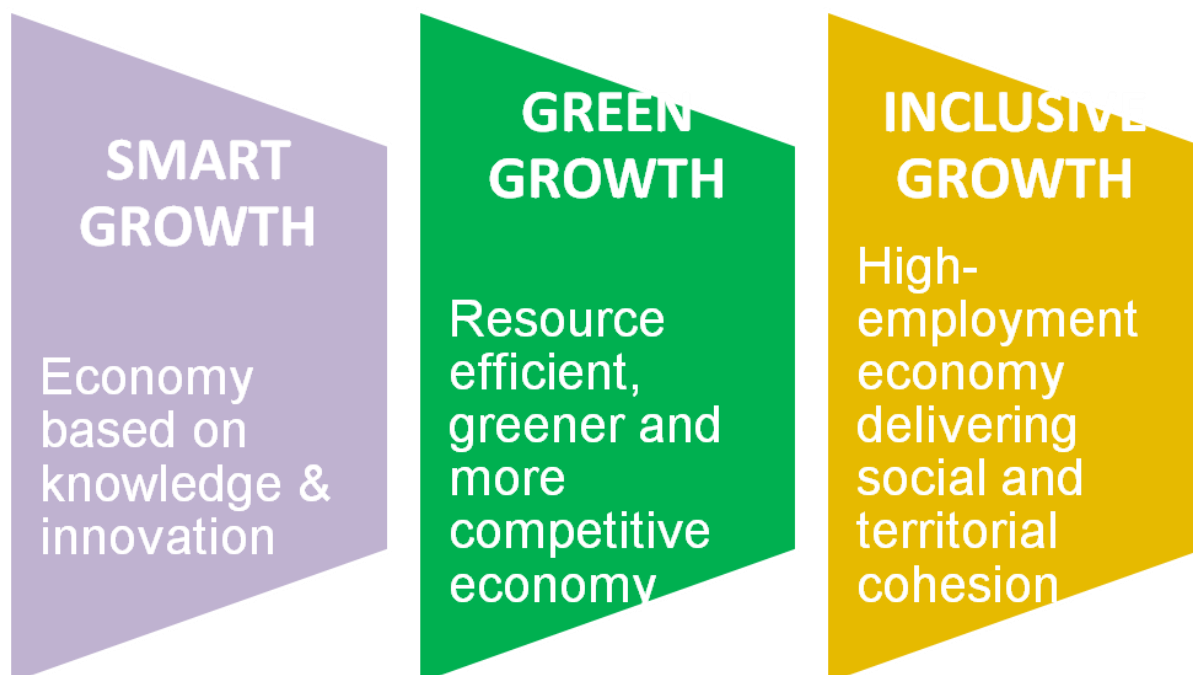
o legiferează obligativitatea ca planurile de dezvoltare națională, regionale inclusiv cele transfrontaliere și de dezvoltare pentru integrare în spațiul european, precum și cele sectoriale să fie elaborate pe baza prevederilor secțiunilor planului de amenajare a teritoriului Național.

Pentru a adresa oportunitățile într-o manieră coerentă și integratoare, se pot dezvolta cinci arii majore sau portofolii. Portofoliile și intervențiile sunt aliniate pentru a atinge nevoile și a maximiza oportunitățile, cu focus pe afaceri productive (pentru mediul privat), creșterea ratei de ocupare în sectorul privat, continuarea rebalansării economice și dorința de a îmbunătăți calitatea vieții. Cele 5 portofolii se referă la:

- economia albastră/verde;
- economia afacerilor;
- economia inovației;
- economia inclusivă;
- spațiu și conectivitate;

Realizarea proiectului: Beclean – pol de crestere economica

Luarea in considerare a celor trei piloni – cresterea sustinuta, cresterea verde si cresterea inclusiva si combinarea actiunilor, in vederea atingerii a patru obiective:

Obiectivul 1 de atins in cadrul proiectului: Dezvoltarea economică durabilă pe baza industriilor de înaltă tehnologie, a informaticii, telecomunicațiilor și serviciilor creative

Autoritatea publica va aplica măsuri de întărire a spiritului antreprenorial pentru crearea de IMM-uri în conformitate cu cerințele pieței și pentru creșterea competitivității lor prin asigurarea infrastructurilor de susținere a afacerilor, prin eficientizarea sistemului administrativ și reducerea birocrăției în vederea accelerării și facilitării accesului pe piață.

În perioada următoare, din punct de vedere economic, Beclean trebuie să se îndrepte spre o dezvoltare intensivă, bazată pe investiții în capital pentru înzestrarea cu tehnică avansată, folosirea de tehnologii înalte și a forței de muncă cu calificare superioară, salarizată corespunzător. Vom pune accentul pe dezvoltarea de parcuri tehnologice, pe încurajarea și sprijinirea cercetării, pe colaborarea între universități și centrele de cercetare cu întreprinderile productive.

Dacă până acum dezvoltarea întreprinderilor s-a făcut în mod individual, pe baza politicilor companiilor, în viitor, din punct de vedere strategic, se va urmări dezvoltarea legăturilor pe orizontală, în special în domeniul țintă, cum sunt industria auto, industria de software și telecomunicațiile. În acest sens, susținem implementarea de proiecte menite să stimuleze crearea de rețele sau clustere de firme. Rolul acestor asocieri este ca, prin cooperare, să se reducă cheltuielile indirecte ale firmelor integrate în vederea creșterii competitivității acestora pe piață.

Încurajăm dezvoltarea sectorului terțiar, a serviciilor bazate pe cunoaștere avansată și inteligență (servicii electronice, software, consultanță, inclusiv juridică etc.), a serviciilor financiar-bancare și de asigurări, a turismului, comerțului și a serviciilor de susținere a agenților economici.

În vederea exploatarei potențialului agricol al Județului Bistrița-Năsăud, susținem dezvoltarea industriilor prelucrătoare de produse agro-zootehnice, pentru asigurarea necesarului de alimente pentru cetățenii din zonă dar și pentru producerea de biocombustibili și bioenergie.

OBIECTIV 2. Dezvoltarea unei infrastructuri tehnice integrate, complexe și flexibile

Dezvoltarea economică este cea care generează resursele financiare necesare îmbunătățirii infrastructurii. Pe de altă parte, pentru a atrage investitori și a crește din punct de vedere economic, autoritățile locale trebuie să asigure o infrastructură adecvată – de transporturi, tehnico-edilitară și nu în ultimul rând, de comunicații.

Bazat pe avantajul competitiv pe care îl deține – localizarea geografică, apropierea de granițele țării – Polul de creștere Beclean trebuie să dezvolte o rețea intermodală de comunicații care să asigure conectarea polului cu mediul extern, accesul locuitorilor zonei la rețele majore naționale și europene, rutiere, feroviare, aeriene și navale. Totodată, se va urmări interconectarea localităților polului și modernizarea sistemelor de comunicații din interior, în vederea asigurării mobilității și a securității în trafic a cetățenilor.

În același timp, având în vedere creșterea presiunii umane asupra spațiului urban, trebuie să se realizeze investiții complexe de ***densificare și ameliorare a infrastructurilor de circulație în***

zona de influență a orașului Beclean, care să deservească rapid polii rurali aflați în expansiune.

Din punct de vedere al infrastructurii tehnico-edilitare și energetice, se urmărește reducerea disparităților dintre urban și rural. Se vor extinde rețelele de apă și canal și se va urmări creșterea eficienței prin organizarea de servicii comunale regionale. În același timp, asigurarea energiei termice se va realiza prin utilizarea resurselor alternative.

OBIECTIV 3. Asigurarea unui mediu social intercultural, coeziv și stabil, favorabil progresului

Orice schimbare, chiar cele care propun îmbunătățirea mediului de viață, implică sacrificii din partea locuitorilor. În situația în care locuitorii nu consimt sau nu înțeleg avantajele preconizate, ei se vor opune schimbării. Pentru aceasta, este important ca procesul înnoirii să fie unul participativ, „asigurarea unui mediu social intercultural, coeziv și stabil, favorabil progresului” fiind o condiție sine-qua-non a dezvoltării.

Obiectivul își propune transformarea mediului formator, fie că este vorba de educație sau cultură și istorie, cât și a domeniului sănătății.

Deoarece piața muncii este într-o permanentă transformare și cerințele acesteia devin tot mai exigente, este imperios necesară conformarea programelor educaționale la standardele impuse de această piață a muncii.

Pentru aceasta, este avută în vedere îmbunătățirea infrastructurii și dotarea școlilor cu echipamente performante care să aducă îmbunătățiri relevante în domeniul educațional.

Copiilor trebuie să li asigure dreptul la educație, indiferent de mediul social din care aceștia provin, să li se creeze o atmosferă favorabilă dezvoltării intelectuale proprii, a învățării propriu-zise, promovarea de către învățământ a autodidaxiei („învață să înveți”), ușurarea muncii pedagogice în sine, precum și alte activități din sfera educaționalului menite să ridice standardul învățământului la nivelul celui din Uniunea Europeană.

Politica ce are în vedere creșterea performanțelor serviciilor de sănătate, urmărește același sistem de valori ca cel din mediul educațional, în sensul că cele două converg spre o

dezvoltare, o pregătire profesională superioară a resurselor umane utilizate cu eficiență, precum și o suficiență a dotării care să asigure performanța dorită. Actul medical este fundamental a fi de calitate, dată fiind gravitatea scopului său, acela de a servi vieții. Astfel, din punct de vedere uman, se așteaptă o orientare mult mai semnificativă către nevoile pacientului ca om decât a pacientului ca și client – o politică a umanismului care să nu ne facă să uităm că actul medical vizează în primul rând viața.

De asemenea, o îmbunătățire a infrastructurii serviciilor medicale este de o necesitate urgentă. Se urmărește distribuirea uniformă a acestora, fie că este vorba de infrastructura asistenței sociale sau a serviciilor medicale, acestea având datoria de a răspunde cetățeanului de rând din mediul rural în aceeași măsură în care o fac pentru cetățenii din mediul urban. Se vor realiza rețele de servicii sociale și de sănătate pentru toate categoriile sociale, ceea ce va răspunde de asemenea cerințelor UE.

OBIECTIV 4. Realizarea unui habitat ecologic, confortabil și atractiv

Scopul final al oricărei strategii de dezvoltare locală coerente și corecte este creșterea continuă a calității vieții și a confortului locuitorilor zonei. Creșterea economică poate fi asociată cu dezvoltarea doar în condițiile în care aceasta determină o îmbunătățire a nivelului de trai, a calității vieții locuitorilor, prin asigurarea locurilor de muncă și prin crearea unui mediu de viață plăcut și atractiv.

Dorim asigurarea unei zone cu confort urban pe întreg teritoriul polului de creștere păstrând în același timp identitatea fiecărei comune și a fiecărui cartier al orașului.

În noile zone construite vor fi promovate soluții arhitecturale de calitate, adecvate stilistic și structural perioadei istorice contemporane, integrate componistic în structura urbană existentă.

Avem nevoie de un oraș curat și verde pentru un **mediu de viață sănătos**, de o dezvoltare urbană unitară, coerentă, cu servicii moderne pentru un **mediu de viață confortabil** și de spații publice cu posibilități de agrement și recreere competitive pentru un **mediu de viață vibrant**.

Consolidarea profilului Polului de creștere Beclean de centru economic, dinamic și inovativ, competitiv la nivel european, cu servicii medicale și de educație de calitate, cu o infrastructură tehnică integrată și complexă, pe termen lung nu se poate realiza decât într-un *mediu ecologic, confortabil și atractiv.*

Proiecte de cooperare interregionala:

Avand in vedere faptul ca procesul de cooperare la nivel interregional si inter orase reprezinta o prioritate deosebita din perspectiva faptului ca pot fi mai bine adresate probleme generale comune si gasite/implementate cele mai bune si viabile solutii, ar trebui gandite cateva proiecte in parteneriat. Pot fi luate in considerare schimburile culturale, eforturile orientate

catre o strategie de dezvoltare economica armonizata, atragerea investitiilor straine in zona prin imbunatatirea infrastructurii.

Proiectele dezvoltate in parteneriat trebuie sa sustina dezvoltarea sectoarelor economice

cu potential (IMM-uri, inovare, transfer tehnologic, etc), prin implicarea actorilor locali, reprezentantilor mediului de afaceri din cele doua sau mai multe comunitati.

Proiectele trebuie considerate relevante, daca urmaresc cel putin urmatoarele prioritati: infrastructura, mediu si dezvoltare inteligenta pe baza resurselor regenerabile.

„Regionalitatea” se referă la gândirea în manieră regională, la crearea circuitelor și a structurilor regionale. Pe acestea se fundamentează coeziunea și competitivitatea micro-regiunii Beclean. Abordarea integrată este din punct de vedere al planificării și al implementării o procedură relativ nouă în România. Procesul de dezvoltare al comunităților din arealul Beclean vizează înlăturarea disparităților, analizarea viitoarelor procese de dezvoltare și utilizarea comună a potențialului integrat al zonei.

„Participarea” înseamnă cooptarea reprezentanților autorităților locale, ONG-urilor, companiilor private, diferitelor structuri asociative existente la nivelul comunităților locale, în diversele faze ale procesului decizional, pentru a-l influența în mod eficient. Astfel, se are în vedere un grad ridicat de transparență al procesului.

Principalele cai se refera la:

I. Dezvoltarea economică sustenabilă și creșterea competitivității sectorului agricol și forestier pentru eliminarea disparităților economice și asigurarea unui nivel ridicat de convergență între toate comunitățile din împrejurimile Becleanului.

II. Asigurarea condițiilor de dezvoltare a sectoarelor economice non agricole din spațiul rural, diversificarea activităților economice și asigurarea unui nivel ridicat de calitate a vieții

Proiecte de dezvoltare a capacității umane:

Principalul proiect care poate fi dezvoltat se poate concentra pe **Formarea profesională și acțiuni de informare.**

În arealul Beclean sectoarele agricol și forestier constituie pentru spațiul rural un factor determinant pentru obținerea producțiilor agricole și silvice, precum și pentru menținerea calității peisajului și protecției mediului înconjurător.

Astfel, evoluția și specializarea în agricultură și silvicultură necesită un nivel corespunzător de instruire tehnică, economică și juridică, inclusiv expertiză în tehnologii noi ale informației, pentru a corespunde cerințelor comunitare în domeniul fitosanitar, bunăstării animalelor, standardelor de calitate, sprijinind astfel mobilizarea populației rurale și îmbunătățirea diversității locale în vederea creșterii atractivității zonelor rurale, a diversificării economiei rurale și a calității vieții.

Necesitatea activităților de formare profesională apare în contextul legat de creșterea competitivității și diversificării produselor și activităților din agricultura și silvicultura, de restructurarea și modernizarea sectoarelor agricole și forestiere, a sectoarelor

de procesare și comercializare pentru produsele agricole și forestiere, de încurajarea afacerilor orientate spre piață, a cerințelor pentru o gamă largă de aptitudini economice și de management cât și de îndeplinirea obiectivului gestionării durabile a terenurilor și protecției mediului, aplicarea de tehnologii și practici prietenoase mediului și de utilizare a energiei regenerabile.

Prin urmare, este necesar ca activitățile de formare profesională, informare și difuzare a cunoștințelor să fie extinse și la persoanele adulte care sunt implicate în domenii care au legătura cu agricultura, industria alimentară și silvicultura.

Proiecte de dezvoltare culturală:

Strategia în domeniul Patrimoniului Cultural Național are la bază ideea că patrimoniul este un factor important pentru păstrarea identității valorilor culturale și naționale, de dezvoltare durabilă, coeziune și incluziune socială, cu atât mai mult cu cât România a devenit stat membru al Uniunii Europene. Prioritățile generale ale Ministerului Culturii și Cultelor privind Patrimoniul Cultural Național:

- Realizarea evaluării și asigurării bunurilor din patrimoniul cultural național prin Inventarierea Patrimoniului Cultural Național reprezintă fundamentul politicilor publice în domeniul patrimoniului și are drept consecințe implicite cunoașterea și creșterea gradului de protecție al patrimoniului.
- Codul Patrimoniului Cultural Național va reprezenta sinteza experienței de aproape cinci ani de aplicare a legislației privind protejarea monumentelor istorice și a siturilor arheologice,

a patrimoniului cultural național mobil, patrimoniului imaterial, perioade în care legislația existentă a fost periodic modificată și completată au pus în evidență unele necorelări în definirea unor termeni, denumiri de acte sau documente pe care Ministerul Culturii și Cultelor sau instituțiile sale le emit. Corelarea Codului Patrimoniului Cultural național cu Codul Construcțiilor în domeniul protejării patrimoniului imobil (monumentelor istorice).

Principalele direcții de acțiune se referă la:

Direcția de acțiune 1: Stoparea declinului diversității biologice reprezentată de resursele genetice, specii, ecosisteme și peisaj și refacerea sistemelor degradate până în 2020.

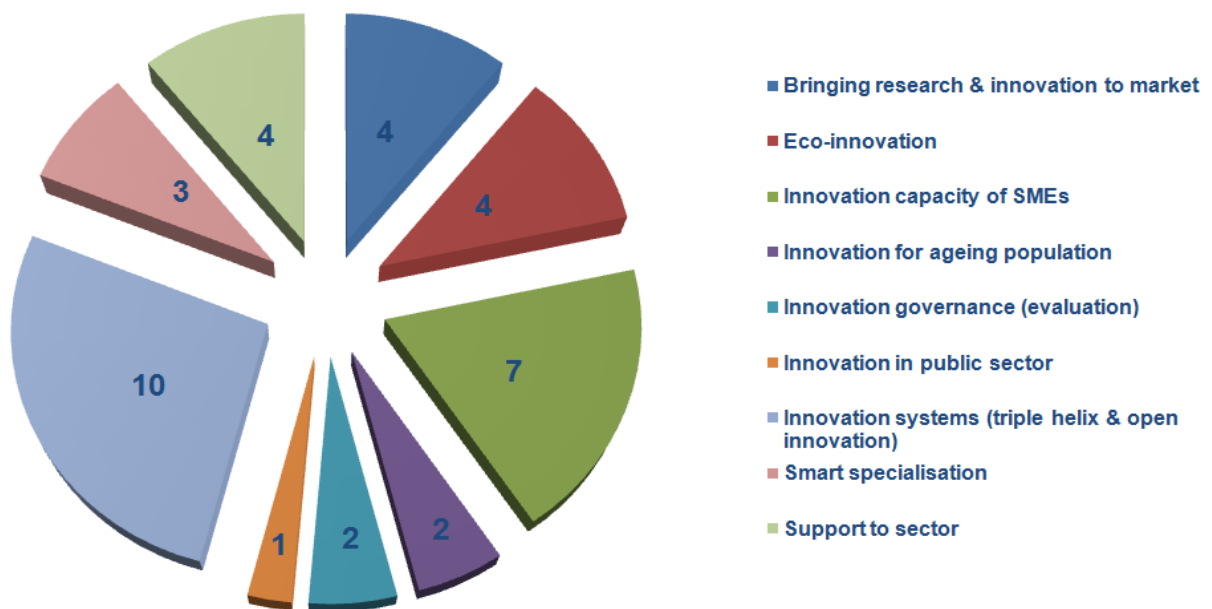
Direcția de acțiune 2: Integrarea politicilor privind conservarea biodiversității în toate politicile sectoriale până în 2020.

Direcția de acțiune 3: Promovarea cunoaștințelor, practicilor și metodelor inovatoare tradiționale și a tehnologiilor curate ca măsuri de sprijin pentru conservarea biodiversității ca suport al dezvoltării durabile până în 2020.

Direcția de acțiune 4: Îmbunătățirea comunicării și educării în domeniul biodiversității până în 2020.

Eficiența oricărei strategii de dezvoltare locală trebuie să ia în considerare echilibrarea acțiunilor și acoperirea tuturor zonelor de intervenție, așa după cum se prezintă în figura de mai jos:

Pe langa categoriile de proiecte mentionate anterior, pentru fiecare tip de interventie in parte, urmatoarele proiecte sunt indispensabile pentru dezvoltarea atat pe termen foarte scurt cat si ca perspectiva pentru atragerea de noi investitii in zona, extinderea activitatilor de turism, etc:

1. Realizarea Centurii ocolitoare a orasului Beclean – Tip Interventie – INFRASTRUCTURA MARE;
2. Canalizare Becleanut, Figa, Coldau, Valea Viilor, Rusu de Jos, Beclean – Tip Interventie – INFRASTRUCTURA DE MEDIU;
3. Asfaltare strazi cartier residential – Tip Interventie –INFRASTRUCTURA MARE;
4. Asfaltare alei cabane – Tip Interventie – INFRASTRUCTURA DE TURISM;
5. Parcare etajata – Tip Interventie – Buget Local;
6. Transport ecologic Baile Figa – Tip Interventie HORIZON 2020;
7. Iluminat ecologic Beclean – Tip Interventie HORIZON 2020;
8. Statie de pompare-stocare apa pentru zona turistica – Tip Interventie – DG Tourism;
9. Indiguire maluri Valea Sarata – Tip Interventie – INFRASTRUCTURA DE MEDIU;
10. Modernizare, izolare termică spital orășenesc;
11. Construire Campus Școlar ;
12. Izolare termică instituții publice și blocuri de locuințe ;
13. Amenajare Parc Central și infrastructură centrală ;
14. Finalizarea asfaltarilor străzilor din oraș;

15. Parcări amenajate în oraș ;
16. Trotuare reabilitate în oraș și în cartierele aparținătoare ;
17. Construcție nouă pentru Casa Orășenească de Cultură ;
18. Construcția de blocuri sociale, ANL și locuințe pentru medicii rezidenți ;
19. Construcția sediilor Jandarmeriei, Parchetului și Capelei ;
20. Atragerea fondurilor prin G.A.L. „Ținutul Haiducilor”, pentru dezvoltare turistică ;
21. Strategia de dezvoltare turistică 2014 – 2020 a Băilor Figa.

VII.1 Realizarea Centurii ocolitoare a orașului Beclean – Tip Intervenție – INFRASTRUCTURA MARE;

În anul 2009 s-a finalizat modernizarea drumului DN 17 ce face legătura Cluj – Suceava. Odată cu modernizarea acestui drum s-a intensificat traficul rutier astfel încât în unele zile este imposibilă circulația locală în interiorul orașului, tranzitul pe toată lungimea orașului Beclean (aproximativ 10 km) blocând toate străzile adiacente. Această nouă situație impune urgentarea demersurilor de realizare a unei centuri ocolitoare.

Administrația locală are în vedere următorii pași concreți pentru atingerea acestui obiectiv. Mai întâi vor fi evaluate de către Consiliul Local variantele posibile ca viitor traseu al șoselei de centură – deja s-a conturat ca fiind o variantă plauzibilă și posibilă o rută de la sensul giratoriu de lângă podul rutier din cartierul Coldău, prin Beclenuț, până la stația de tratare a apei, unde se va construi un sens giratoriu, iar acest tronson ce tranzitează cartierul Beclenuț, pe DN 17C va fi modernizat pentru a corespunde standardelor necesare ca structură, lățime și trafic. Din acest sens giratoriu se va construi un nou pod rutier ce va trece peste cele două râuri, Someș și Șieu, pe o structură de piloni, finalizând această centură în intersecția cu DN 17, în zona balastierei, joncțiunea celor două căi rutiere urmând să se facă printr-un alt sens giratoriu, situat la ieșirea din orașul Beclean spre Bistrița.

Va fi propusă interzicerea doar a traficului greu prin oraș (tir-uri, basculante, transport greu, etc), lăsând traficul ușor să tranziteze în continuare orașul, pentru a nu influența negativ dezvoltarea economică a localității. În dezbateră publică pot fi discutate și alte variante, dar cea prezentată este cea mai plauzibilă.

Odată stabilită varianta posibilă pentru șoseaua de centură va fi înaintată Guvernului României o cerere pentru finanțarea prin Ministerul Proiectelor Mari a unui studiu de fezabilitate a acestei centuri ocolitoare, deoarece aceste investiții fac parte din strategia de dezvoltare susținută de către acest minister. Studiile, proiectele vor fi finanțate din fonduri guvernamentale. Acest proiect, odată finanțat și executat va cuprinde toți coeficienții tehnico – economici și valoarea estimativă a investiției. După această etapă, având valoarea

estimativă și proiectul tehnic, pentru materializarea investiției pot fi accesate fonduri europene prin Programul fondurilor structurale 2014 – 2020.

Șoseaua de centură pentru orașul Beclean este cuprinsă deja în strategia locală, județeană și a A.R.D. – Nord – Vest , demersurile fiind făcute în așa fel încât acest obiectiv să fie concretizat în următoarea etapă pe tipul de intervenție Infrastructură mare.

VII.2 Canalizare Becleanut, Figa, Coldau, Valea Viilor, Rusu de Jos, Beclean – Tip Intervenție – INFRASTRUCTURA DE MEDIU;

În Masterplanul pentru extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată a Județului Bistrița – Năsăud, etapa a – 2 – a sunt cuprinse toate zonele din Beclean și împrejurimi, rămase fără canalizare și rețea de alimentare cu apă, conform documentației anexate. Acest obiectiv e implementat de către Consiliul Județean. În această etapă

se va realiza inclusiv o nouă stație de epurare a apei.

Consiliul Local va identifica toate urgențele ce nu fac parte din acest Masterplan, acestea urmând să facă tema unui proiect ce va fi implementat din bugetul local al orașului Beclean. Obiectivul este ca după finalizarea extinderii și modernizării rețelelor de alimentare cu apă și canalizare în întregul oraș, să continue extinderea și modernizarea infrastructurii stradale în oraș, prin asfaltare și amenajarea de trotuare. Astfel vom avea canalizare și aducțiuni de apă, modernizări de infrastructură pe străzile Lucian Blaga, Cloșca, Ion Creangă, zona Parcului, zona Policlinicii și zona Veche. De asemenea finalizarea canalizării și a introducerii alimentării cu apă în Cartierul Rezidențial Podirei se va realiza din bugetul local în anul 2014, pentru a se putea trece la faza modernizării infrastructurii stradale, prin lucrări de asfaltare și amenajări de trotuare.

Cu toate aceste proiecte se poate considera că tot ceea ce înseamnă probleme de alimentare cu apă, canalizare, stație de tratare, stație de epurare în orașul Beclean va fi finalizat la standarde europene în cadrul Strategiei locale de dezvoltare 2014 –2020, pe tipul de intervenție Infrastructură de mediu.

VII.3 Asfaltare strazi cartier residential – Tip Interventie –INFRASTRUCTURA MARE;

După finalizarea introducerii în tot cartierul rezidențial Podirei a gazului metan, a sistemului de canalizare, a rețelelor de alimentare cu apă și a rețelei de iluminat public se va trece la proiectarea pentru amenajare a tuturor străzilor (opt alei plus cele trei alei de legătură) prin asfaltare integrală ultramodernă.

În paralel cu asfaltarea vor fi proiectate și șanțurile dalate dar și trotuarele pe ambele părți, în așa fel încât la finalizarea acestui cartier, infrastructura și construcțiile să poată fi un exemplu național de sistematizare, infrastructură și arhitectură, un model european de evoluție a unui proiect de anvergură de la stadiul de idee la gradul de dezvoltare din anul 2020.

În perspectiva viitorilor ani în acest cartier se va construi o biserică, un spațiu pentru creșă, grădiniță, spații verzi, aranjamente peisagistice și un spațiu de joacă pentru copii.

Administrația publică locală a orașului Beclean are în vedere chiar și o delimitare modernă față de vecinătăți a zonei rezidențiale, supraveghere cu camere video, iar intrarea în cartier să se facă printr-un punct controlat cu barieră, pe bază de cartelă.

VII.4 Asfaltare alei cabane – Tip Interventie – INFRASTRUCTURA DE TURISM;

În anul 2013 s-a finalizat introducerea apei și a canalizării în cartierul de cabane din vecinătatea Parcului Balnear „Băile Figa”, urmând ca în anul 2014 să se finalizeze introducerea rețelelor de alimentare cu electricitate și gaze naturale în toată zona. Având toate utilitățile finalizate, din anul 2014 se poate trece la proiectarea infrastructurii stradale, iar acolo unde se impune și a unor trotuare, pentru a putea fi finalizate în următoarea perioadă.

Tot în cadrul Strategiei 2014 – 2020 se mai are în vedere amenajarea unor parcări ecologice pe dealurile din jurul stațiunii Parcul Balnear „Băile Figa”. Vor fi amenajate nu

doar parcări pentru autoturisme ci și un parking pentru rulote, dotat cu sursă de electricitate și cu toate utilitățile necesare : apă, dușuri, spațiu pentru picnic, toalete.

În decursul anului 2014 va fi demarată amenajarea „Satului de Vacanță”, prin care se va delimita o zonă unde vor fi construite 150 de căsuțe. Pe un lot mare de teren vor

exista parcelele necesare pentru construirea a șase căsuțe – tip, conform anexei. În următoarea etapă se va proiecta o nouă zonă pentru construcția de pensiuni, hoteluri, pe versantul de deal (lângă pădure) opus celui pe care se află cartierul de cabane. Administrația publică locală va efectua toate demersurile necesare în vederea delimitării amplasamentelor, stabilirii cadrului arhitectural și pentru obținerea aprobărilor necesare demarării acestor investiții.

Se va continua dezvoltarea infrastructurii turistice din interiorul băilor, cu bazinul cu apă dulce în aer liber de 50 x 20 m, unde în viitor vor fi amplasate tobogane acvatice de mare viteză și de o complexitate majoră, cu lungimea la sol de 100 m, cu baza stabilită pe cel mai mare deal, lângă actuala siglă a Băilor Figa. De asemenea, pe partea opusă, va fi realizat un „Crazy River”, va fi amenajată o nouă terasă, cu o capacitate de 500 de locuri și grupuri sanitare cu circa 100 de toalete.

Programul de extindere și dezvoltare al Parcului Balnear mai conține amenajarea unui Spa modern la intrare, lângă parcare stațiunii, precum și a unui bazin pentru copii, lângă Râul Leneș, precum și extinderea zonelor de plajă, prin amplasarea de umbrele și parasolare noi.

Totodată se va amenaja un „Adventure Park” în pădurea de lângă stațiune, pe o suprafață de 8 hectare ce este în proprietatea Consiliului Local al orașului Beclean. În jurul Parcului Balnear „Băile Figa” vor mai fi amenajate trasee turistice pentru drumeție, o pistă pentru biciclete și un traseu pentru A.T.V. –uri.

Toate aceste proiecte de infrastructură turistică, etapizate pe mai mulți ani, vor impune pe harta internațională Parcul Balnear „Băile Figa” ca una din cele mai vizitate stațiuni de relaxare și agrement.

VII.5 Parcare etajata – Tip Interventie – Buget Local;

Odată cu dezvoltarea intensă a orașului Beclean în direcție turistică s-a acutizat tot mai mult lipsa locurilor de parcare în localitate. O direcție importantă a inițiativelor Consiliului Local în anul 2013 dar și în următorii ani va fi axată pentru construirea unor noi locuri de parcare în oraș.

În anul 2014 va fi proiectată o parcare etajată în vecinătatea sediului

Protopopiatului Ortodox, pe toată suprafața existentă, realizarea acestui obiectiv urmând să fie etapizată, pe etaje, în funcție de necesitățile locuitorilor Becleanului. În fiecare an va fi construit un etaj de parcare, în funcție de gradul de ocupare și de utilizare, cu posibilitatea ca riveranii să își poată închiria un loc de parcare la parterul acesteia, iar pentru ceilalți utilizatori ai parcării urmând să fie instalat un sistem modern de taxare și acces în parcare.

Această investiție se justifică prin faptul că în timp va fi amortizată din încasări, dar cel mai important este argumentul necesității realizării unui astfel de obiectiv, ca urmare a faptului că în zonă se dezvoltă noi instituții: protopopiatul ortodox, grădiniță, bloc social, bazin acoperit de înot, piața, blocuri ANL, SMURD, judecătoria orașului, catedrala ortodoxă, primăria orașului, trezoreria, parchetul, ocolul silvic, sediul Aquabis, sediul Electrica, comerț central, licee și școli generale.

VII.6 Transport ecologic Baile Figa – Tip Interventie HORIZON 2020;

S-a constatat că în perioada 2010 – 2013 un punct slab al dezvoltării turistice a fost legătura între orașul Beclean și stațiunea Băile Figa, distanța fiind de aproximativ trei kilometri. Nu s-a putut demara activitatea unor utilaje moderne pentru transportul turiștilor pe acest tronson din cauza inexistenței semaforizării trecerii de nivel la calea ferată. Au fost făcute serii de demersuri pentru amenajarea corespunzătoare a acestui punct riscant, ce punea în pericol siguranța turistică.

Nu s-a putut realiza până în acest an 2013 lucrarea de semaforizare la trecerea de nivel, însă odată cu finalizarea acestei semaforizări poate fi demarată achiziționarea mai multor

forme de transport turistic. Una urgentă pentru anul 2014 va fi închirierea sau cumpărarea unui trenuleț turistic modern cu două vagoane, cu o capacitate de transport de 50 de locuri.

Un alt obiectiv în perspectivă v a fi achiziționarea unui trenuleț electric pe șine ce va avea următorul traseu:

Băile Figa (parcare) – de-a lungul

drumului existent pe alea 1 din cartierul rezidențial spre terenul de fotbal , tranzitând prin pădurea Gării – strada 1 Mai – și urcă la întoarcere pe lângă drumul existent.

De asemenea se are în vedere amenajarea unui centru de închiriere de biciclete simple, duble și a altor forme moderne și ecologice de a efectua activitatea de transport a turiștilor.

Într-o perspectivă viitoare administrația locală are în vedere și realizarea unei telegondole ce va lega Băile Figa de dealul Bileag, unde poate fi proiectată o pârtie de schi, după un studiu laborios al condițiilor climatice și a posibilității întreținerii stratului necesar de zăpadă.

VII.7 Iluminat ecologic Beclean – Tip Interventie HORIZON 2020;

Odată cu apariția unor soluții moderne de iluminat public stradal, mult mai economic, pe baza energiei solare se pot implementa proiecte comunitare prin care se vor face economii substanțiale la bugetul local, în ceea ce privește costurile iluminatului public.

Aceste modernizări se vor face etapizat, pe baza unor proiecte ce presupun utilizarea panourilor solare. În primul rând, va fi propusă o zonă – pilot (zona rezidențială Podirei și cartierul de

cabane), unde va fi implementat un prim astfel de proiect, va fi făcută o analiză a economiilor reale realizate în cele două noi cartiere ale orașului: zona rezidențială Podirei și cartierul de cabane.

Au fost deja contactate firme de specialitate pentru a propune cele mai moderne și mai economice soluții inteligente de iluminat ecologic în aceste două cartiere. Proiectul va fi realizat cu cele mai moderne soluții de lampadare, cu panouri solare și cu îngroparea cablurilor de transport a energiei electrice. După realizarea acestui proiect – pilot se vor face analize de eficiență economică, iar dacă rezultatul va fi unul semnificativ, se va trece la iluminatul ecologic modern în toate cartierele orașului Beclean, zona Bichihigi, Cartierul Vechi, Cartierul Nou, zona de jos, precum și în toate cartierele aparținătoare.

În etapa de dezvoltare 2014 – 2020, administrația publică locală din Beclean are în vedere atragerea de fonduri pentru înlocuirea actualului sistem învechit de iluminat public al orașului cu noul sistem modern european de iluminat public local.

VII.8   Statie de pompare-stocare apa pentru zona turistica – Tip Interventie – DG Tourism;

Din cauza dezvoltării accentuate a construcțiilor în zona de sus a orașului și a introducerii rețelei de alimentare cu apă în cartierul Figa se impune urgent construirea unei noi stații de pompare de capacitate corespunzătoare în zona străzii Horea și construirea unui bazin de stocare de mare capacitate (1000 mc) tot în această zonă, pentru a putea furniza în condiții optime necesarul de apă în parametri de consum maxim pentru toate gospodăriile, pensiunile și cabanele din zonă, dar și pentru a putea susține din punct de vedere al alimentării cu apă dezvoltarea turistică din această parte a orașului.

De asemenea, în perioada următoare mai trebuie proiectate și realizate încă două astfel de bazine de stocare, unul la intrarea în cartierul Figa și unul în cartierul Podirei, pentru asigurarea debitului și a cantităților necesare de apă în sarcină de consum maxim.

Toate aceste obiective sunt cuprinse în Masterplanul pentru extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată a Județului Bistrița – Năsăud, etapa a – 2 – a.

VII.9 Indiguire maluri Valea Sarata – Tip Interventie – INFRASTRUCTURA DE MEDIU;

Din cauza viiturilor frecvente dar și pentru faptul că Valea Sărată face legătura cu zona turistică Băile Figa se impune realizarea amenajării hidrotehnice de îndiguire acestei văi.

Va fi întocmit un proiect de amenajare a Văii Sărate pentru accesarea de fonduri europene, etapa 2014 – 2020, prin care acest curs de apă ar putea fi utilizat și din punct de vedere turistic pe toată porțiunea Băile Figa – Meleș.

Odată amenajată corespunzător această vale, pot fi analizate variante de implementare a unor elemente de atracție turistică pe această zonă. Poate fi refăcut, cu elemente specifice, „Drumul Sării”, ce era în trecut pe acest traseu.

În prima fază va fi realizat un parteneriat cu „Apele Române” pentru a decolmata urgent această vale ce pune în pericol cartierul de case și zona de firme din vecinătatea acestei văi. Astfel vor fi eliminate pericolele și amenințările de inundații și viituri, printr-un parteneriat între Consiliul Local și „Apele Române”, prin care acestea din urmă vor pune la dispoziția administrației publice locale utilajele necesare pentru curățarea urgentă de aluviuni a acestei văi.

În etapa următoare va fi realizat un proiect în scopul atragerii de fonduri pentru a amenaja turistic și utilitar Valea Sărată.

VII.10 Modernizare, izolare termică spital orășenesc;

Chiar din anul 2013 s-au făcut demersuri la ARD Nord – Vest pentru obținerea finanțării proiectului de izolare termică și modernizare a Spitalului Orășenesc Beclean.

Suma acestei cereri de finanțare este în valoare de 500.000 euro, bani care cuprind reparația, montarea unui acoperiș nou, schimbarea tuturor ferestrelor cu geamuri termopan și izolarea termică exterioară, urmând ca prin aceste modernizări să se realizeze o economie semnificativă a cheltuielilor cu încălzirea și îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului medical în unitatea spitalicească beclenară.

Odată cu vânzarea spațiilor medicale din oraș, administrația locală va intra în posesia unor fonduri care vor fi cuprinse într-un capitol distinct al bugetului, va exista astfel o bază bugetară proprie a Consiliului Local, ce va putea susține an de an o modernizare a infrastructurii sanitare la standarde europene.

Se vor face toate eforturile ca în perioada următoare să existe la Beclean un spital cu o infrastructură și o bază tehnico – materială modernă și cu cele mai bune condiții pentru desfășurarea activității. Vor fi alocate fonduri pentru achiziționarea și dotarea Spitalului și a Policlinicii cu aparatură conformă unui act medical de calitate, în așa fel încât pacienții să poată fi tratați corespunzător.

VII.11 Construire Campus Școlar ;

Existența acestui proiect de anvergură, ce presupune sume peste puterile bugetului local sau a guvernului, face necesară existența unor demersuri, în curs de desfășurare, pentru atragerea unor fonduri europene, în vederea materializării acestui obiectiv.

S-a creat un grup comun de lucru de la toate cele trei instituții de învățământ liceal din orașul Beclean (Colegiul Național „Petru Rareș”, Liceul Tehnologic „Henri Coandă”, Liceul Tehnologic Agricol Beclean), ceea ce asigură un colectiv de 2000 de elevi, pentru încadrarea în condițiile de campus școlar. Acest grup de lucru comun va depune proiecte de

modernizare a clădirilor existente dar și de construire a noi clădiri, necesare unei bune funcționări a procesului de învățământ în oraș.

Se prevede mansardarea tuturor clădirilor, înlocuirea tuturor geamurilor cu geam termopan, izolarea termică a tuturor clădirilor, încălzirea independentă a fiecărei școli în parte, și modernizarea

integrală a sălilor de clasă, a cabinetelor și a laboratoarelor școlare.

Vor fi reamenajate camerele de internat pentru elevi, iar în plus vor fi amenajate garsoniere pentru profesorii care au domiciliul în alte localități și care nu au alte posibilități de cazare în orașul Beclean.

De asemenea vor fi recompartimentate și dotate modern atelierele școlilor cu profil tehnic, va fi reamenajată și dotată cantina școlară cu utilaje moderne, va fi construită o centrală termică proprie pentru campus, vor fi refăcute instalațiile sanitare și electrice, vor fi refăcute împrejurimile și va fi sistematizată întreaga incintă.

VII.12 Izolare termică instituții publice și blocuri de locuințe ;

Odată cu anul 2014 Uniunea Europeană a stabilit noi criterii de finanțare pentru proiectele privind izolarea termică a blocurilor și a instituțiilor publice.

Conform acestor criterii, primăria, prin Consiliul Local va pune la dispoziție sumele necesare cofinanțării unor astfel de proiecte, în așa fel

încât blocurile din oraș să poată fi reabilitate pe criterii de paletă de culori, conform H.C.L. dată în acest sens.

VII.13 Amenajare Parc Central și infrastructură centrală ;

Odată cu construirea noului sediu administrativ al Primăriei în centrul orașului tot urbanismul acestei zone intră într-un amplu proiect de modificare și reamenajare.

Acest concept de zonă centrală se referă și la toate străzile adiacente. În primul rând va intra în lucru zona dintre restaurantul Bachus, fântâna arteziană (care va fi reconstruită modern), biserica reformată, precum și zona dintre cele două biserici (în jurul Catedralei) și Parcul Central.

Tot acest spațiu va fi ultramodernizat, vor fi create noi spații verzi și amenajări peisagistice irigate, vor fi realizate alei noi, piste pentru biciclete, un loc de joacă pentru copii modernizat.

De asemenea zona din fața noului sediu al primăriei va fi ultramodernizat, vor fi amenajate parcări și spații verzi.

Strada Liviu Rebreanu intră într-o importantă acțiune de modernizare, cu trotuare pe ambele părți, asfaltare și zone verzi moderne, la fel și legătura dintre strada Morii și strada Liviu Rebreanu, în jurul Autogării va fi modernizată și amenajată conform unor standarde urbanistice de ultimă generație.

Strada Gării, în cele două părți blocate pentru circulație, în fața Hotelului Someș și spre gara orașului va fi regândită și modernizată prin amenajarea de platouri pavate, urmând să fie modernizată inclusiv rețeaua de alimentare cu apă și cea de canalizare. Această zonă va fi ca o piață centrală, similară cu cele din alte orașe europene.

Va fi amenajată și o piață agroalimentară la standarde europene, corespunzătoare din toate punctele de vedere sanitare și a desfășurării unui comerț civilizat. Va fi un concept de piață mobilă, astfel ca atunci când situația impune accesul în această zonă, să poată fi utilizată ca și alee.

De asemenea se va extinde trotuarul de lângă castanii seculari, emblematici pentru zona Gării, în așa fel încât să se poată desfășura circulația și pe acest tronson.

Pe strada Grigore Silași vor fi modernizate cele două trotuare, strada Parcului va avea un alt design arhitectural și alte condiții de circulație, urmând ca și aici să se deruleze ample acțiuni de modernizare a infrastructurii.

Strada Trandafirilor, fiind strada unde vor fi amplasate cele mai multe instituții importante din oraș va avea un regim special de utilizare.

VII.14 Finalizarea asfaltarilor străzilor din oraș;

În cadrul acestei etape din programul local de modernizare a infrastructurii stradale din orașul Beclean e finalizează proiectul de asfaltare pentru toate tronsoanele de străzi neasfaltate, după cum urmează:

- strada Lucian Blaga
în totalitate,

- un tronson din capătul străzii Horea,
- capătul străzii Cloșca,
- un tronson din strada Dobrogeanu – Gherea,
- legătura dintre strada Someșului și strada Parcului,
- un tronson din strada Coldău,
- un tronson din strada Obor,
- strada Liviu Rebreanu în joncțiune cu strada Morii,
- strada George Coșbuc, tronsonul până la seră.

Prin fonduri de la Consiliul Județean se va asfalta în cartierul Figa, până la biserica ortodoxă.

Dacă pe tipul de intervenție Infrastructură mare din cadrul fondurilor europene va exista o oportunitate pentru a se obține fonduri, se va urmări realizarea unui proiect de asfaltare cu un strat final a tuturor străzilor din oraș, pentru cele 24 de străzi asfaltate în etapele anterioare ale programului administrației publice locale.

Astfel, odată cu finalizarea acestor proiecte aflate pe agenda executivului local din orașul Beclean, localitatea va ajunge să aibă una din cele mai moderne infrastructuri urbane din zonă.

VII.15 Parcări amenajate în oraș;

din zona Aleea Zorilor.

După finalizarea lucrărilor de amenajare a tuturor parcărilor, inclusiv după construirea parcerii etajate, va fi înființat un serviciu public ce se va ocupa de întreținerea și gestionarea acestor parcări, vor fi introduse taxe de parcare și sisteme moderne de acces în parcări, ce vor aduce o bună întreținere a tuturor parcărilor din oraș și un grad sporit de securizare al mașinilor parcate, tot sistemul de parcări al orașului Beclean urmând să funcționeze la standarde moderne.

VII.16 Trotuare reabilitate în oraș și în cartierele aparținătoare ;

În perioada următoare de dezvoltare locală a localității va fi finalizată proiectarea

tuturor trotuarelor și aleilor pietonale di oraș și din cartierele aparținătoare, după cum urmează:

- strada Grigore Silași,
- strada Liviu Rebreanu,
- strada Ion Creangă,
- cartierul Valea Viilor,
- cartierul Becleneuț,
- strada Obor,
- strada Parcului,

- strada Gării,
- strada Morii,
- cartierul Rusu de Jos,

Viitoare lucrări de la Beclean vor intra astfel în zestre de alei și străzi modernizate din oraș, îmbunătățind imaginea de ansamblu a unei localități dinamice, aflate în plină dezvoltare. Acest proiect care se derulează etapizat de-a lungul a mai multor ani are scopul de a transforma toate străzile și trotuarele orașului într-o infrastructură urbană modernă, europeană, utilă și eficientă pentru toți locuitorii, pietoni sau conducători auto.

De asemenea, toate aceste lucrări au și rolul de a completa proiectul de amenajare a unui nou centru civic al orașului, proiect amplu aflat în pregătire la administrația locală, obiectiv prin care întreaga zonă centrală a localității va fi regândită și redesenată, urmând să capete un aspect ultramodern, tot mai îngrijit și mai frumos, așa cum se cuvine pentru un oraș turistic cu adevărat european.

VII.17 Construcție nouă pentru Casa Orășenească de Cultură;

În urma retrocedării clădirii actualului sediu al Primăriei, care găzduiește și actualul sediu al instituției de cultură beclenare, situația prezentă este una improprie și de provizorat, ceea ce face necesară pentru perioada următoare urgentarea proiectării unei noi locații pentru Casa Orășenească de Cultură.

Au fost dezbătute în Consiliul Local mai multe amplasamente posibile pentru construirea viitorului sediu al Casei de Cultură și va fi decis în perioada imediat următoare locul final de amplasare al acestui proiect.

Amplasarea acestui edificiu va genera modernizarea întregii zone, Casa Orășenească de Cultură fiind unul din cele mai importante obiective care va fi construit aici.

VII.18 Construcția de blocuri sociale, ANL și locuințe pentru medicii rezidenți;

Multitudinea cazurilor sociale impune continuarea programului de construire a locuințelor sociale. Au fost identificate terenuri ce pot fi alocate pentru o asemenea investiție.

Și construcția de blocuri A.N.L. este necesară în continuare la Beclean, datorită numărului mare de cereri înregistrate la Primăria

orașului Beclean (peste 400), iar din analiza celor ce sunt deja construite în oraș se vede avantajul unor astfel de locuințe, atât pentru beneficiari cât și pentru administrația publică locală. Forța de muncă tânără în oraș s-a stabilizat, nu au fost migrații majore, ci dimpotrivă, au venit mulți tineri să lucreze în oraș. Nivelul de trai a acestor familii este unul corespunzător. Infrastructura s-a modernizat major în localitate, iar orașul este într-o continuă dezvoltare și expansiune.

Datorită necesității de a avea medici rezidenți cât mai mulți, se impune și un proiect pentru construirea unui bloc cu circa 15 locuințe pentru aceștia, în așa fel încât viitori medici specialiști din oraș să nu lipsească. Deja a fost identificată o locație pentru construirea unui astfel de bloc, chiar lângă Spitalul Orășenesc Beclean.

VII.19 Construcția sediilor Jandarmeriei, Parchetului și Capelei;

La nivelul orașului Beclean toate instituțiile ce își desfășoară activitatea pe raza localității au cunoscut o modernizare a sediilor administrative, pentru a asigura condiții corespunzătoare standardelor 2020 pentru toți cetățenii ce apelează la serviciile acestor instituții, precum și pentru toți angajații instituțiilor respective.

Pot fi amintite aici astfel de instituții deja modernizate : Poliția, Finanțele publice, AJOFM, Electrica, Pompierii Militari, ORZA.

În derularea lucrărilor de construcție a unor sedii noi și moderne se află Judecătoria Beclean și Primăria orașului.

Urmează să fie desemnat un amplasament central pentru construirea unor sedii noi pentru Jandarmerie și Parchetul de pe lângă Judecătoria Beclean. Nu se poate realiza o dezvoltare puternică a infrastructurii unei comunități dacă nu se realizează și o dezvoltare puternică a sediilor unor instituții esențiale pentru o bună funcționare a societății.

Normele europene impun unele condiții și în gestionarea la anumite standarde a Capelei mortuare. Se impune urgent găsirea fondurilor necesare pentru amenajarea acesteia în funcție de cerințele și normele actuale, pentru a putea fi asigurate servicii funerare corespunzătoare la nivelul comunității locale beclenare. Va fi eliberată vechea clădire a capelei și se va da o nouă arhitectură acestui edificiu, care va fi dotat conform normelor europene, cu o cameră frigorifică și cu aer condiționat, pentru a putea da în folosință cât mai curând un asemenea obiectiv, în anul 2014.

VII.20 Atragerea fondurilor prin G.A.L. „Ținutul Haiducilor”, pentru dezvoltare turistică;

Teritoriul GRUPULUI DE ACȚIUNE LOCALĂ (GAL) ȚINUTUL HAIDUCILOR reprezintă cel mai important segment al axei de gravitație regională a Someșului Mare. Astfel, urmând elementele de hidrografie, care acționează ca un “fir albastru” ce leagă strâns toate așezările Ținutului Haiducilor, teritoriul se structurează pe axa est-

vest pe culoarul Someșului Mare (așezările Cuzdrioara, Ciceu-Mihăiești, Petru-Rareș, Uriu, Braniștea și Beclean), și “curge” pe axa nord-sud pe afluenții de dreapta ai acestuia: Gârbău Dejului (comuna Cuzdrioara), Lelești (comuna Ciceu Giurgești), Ilișua (comunele Uriu, Căianu Mic, Spermezeu, Târlișua), Țibleș (comuna Zagra), Rituria (comuna Chiuza), Runcu (comuna Runcu Salvei). Nu există obstacole naturale sau administrative care să fractureze teritoriul și nu există difluențe funcționale care să-i pună în pericol unitatea.

Colaborarea între cele 14 primării din jurul orașului Beclean este necesară și oportună. Trebuie să existe o dezvoltare durabilă nu numai într-un punct, ci într-o zonă mult mai întinsă pentru o puternică dezvoltare turistică.

Pentru a atrage mii de turiști în toate sezoanele anului oferta turistică trebuie să fie diversificată, astfel încât să existe atracții pentru orice sezon, care să aducă un număr mare de turiști în zonă. Pentru aceasta, prin Grupul de Acțiune Local vor fi dezvoltate diferite puncte de atracție turistică ce vor stârni interes pentru o categorie mai numeroasă de turiști, care vor putea avea acces la toate ofertele existente.

Prin G.A.L. vor pute fi realizate diferite proiecte și vor pute fi accesate fonduri europene pentru extinderea bazei turistice existente atât a localităților ce fac parte din grup dar și pentru dezvoltarea băilor Figa. Este cea mai mare șansă ca proiecte de mare anvergură să poată fi eligibile în etapa de dezvoltare 2014 –2020.

Toate localitățile sunt influențate de către centrul urban Beclean, care acționează ca un centru de polarizare pentru resursele materiale, umane și capitalurile din zonă – spre exemplu, absolvenții gimnaziilor din zonă urmează cursurile liceelor din Beclean, locuitorii din comunele învecinate fac naveta la Beclean, fabricile de produse lactate din Beclean prelucrează lapte provenind din zonă, locuitorii din zonă își petrec sfârșitul de săptămână la Băile Figa, ca spațiu de recreere, legumele și fructele produse în teritoriu se vând în piețele Becleanului, etc. Becleanul reprezintă acel “punct comun” care asigură susținerea economiei rurale prin relațiile urban – rural, create în timp între locuitori.

Nu în ultimul rând, Becleanul poate asigura resursele umane, financiare și economice, pentru a susține o strategie de dezvoltare locală viabilă – fapt care a făcut ca regruparea comunelor învecinate în jurul Becleanului să fie opțiunea naturală.

Văile și lacurile

Râurile și lacurile Ținutului Haiducilor prezintă un potențial turistic deosebit, în special pentru:

- pescuit – asemenea propuneri s-au primit, de exemplu, din comunele Uriu (amenajarea bălții dintre Cristești și Ilișua), Zagra (păstrăvărie), Târlișua (crescătorii crap și păstrăv), Chiuza (agrement piscicol), Braniștea (amenajare pescării pe malul Someșului), Ciceu Giurgești (pescărie - Valea lui Ianoș, Valea fâneții) etc.

- amenajări pentru agrement – de exemplu, baza de înot pe Someșul Mare în comuna Braniștea;

- refacerea vechilor mori de apă – un exemplu de asemenea propunere fiind primit din partea comunei Spermezeu, care și-ar dori refacerea morii vechi (la moara Sitei).

Ape minerale

Pe lângă valoarea lor economică (pentru îmbuteliere), apele minerale prezintă un interes turistic ridicat din două perspective:

- ca puncte de popas pe trasee turistice – ex. “Borcutul” din Țibleș crește atractivitatea unui traseu început din comuna Târlișua

- ca resurse turistice pe lângă care se pot amenaja stațiuni turistice de interes local. O problemă în acest sens, însă, e faptul că multe asemenea izvoare existente în Ținut nu au buletine de analize întocmite de firme autorizate, astfel încât proprietățile lor fizico-chimice și potențialele lor efecte curative nu sunt cunoscute – de exemplu, o asemenea situație se întâlnește în comuna Zagra. De asemenea, multe se află în zone în care accesul se face dificil, îngreunând astfel misiunea unui investitor care ar vrea să le introducă în circuitul turistic de masă – cazul Borcutului din zona Târlișua;

- ca puncte de popas într-o drumeție la pas – ex. Izvorul Poveștilor din pădurea ce urcă din Beclean spre herghelie și spre Băile Figa.

Ape balneare Băile Figa

Zona beneficiază de o bază de turism balnear modern amenajată – Băile Figa, de lângă Beclean. Potențialul turistic al acestor Băi Figa constă în apele curative (clorosodice, puternic concentrate) și nămolul sărat cu proprietăți curative în diferite boli ale sistemului nervos periferic și ale aparatului locomotor.

Stațiunea beneficiază de parcare, terenuri de sport, un pavilion modern care cuprinde săli de tratament, un bazin cu apă dulce, sală de fitness, 2 bazine cu jacuzzi, o masă pentru tenis de masă, vestiare și dușuri, un bazin în aer liber cu apă sărată, o cascadă în aer liber și locuri de joacă amenajate pentru copii. Ca amenajare complementară se va construi un camping, având toate dotările necesare, dușuri, locuri special amenajate pentru grătare, pavilioane pentru odihnă și recreere. În perspectivă se va mai amenaja un mini-aqualand cu 3 tobogane ultramoderne cu jeturi de apă, 2 piscine cu jacuzzi și alte elemente moderne de divertisment acvatic. De asemenea, se vor concesiona loturi de teren celor interesați să investească în construirea și dezvoltarea unor hoteluri și moteluri, cabane de lemn și a altor facilități turistice.

Alte zone de interes balnear

După modelul acestei zone, se dorește dezvoltarea turismului balnear și în alte locații din Ținut – de exemplu:

- punerea în valoare a nămolurilor sărăturate terapeutice existente pe Valea Slatinii – Săsarm – comuna Chiuza;
- amenajare balneo a izvorului cu apă sărată și a Lacului Slatinei – com. Căianu Mic;
- amenajarea puțului salin – Dumbrăvița, Spermezeu.

Resursele climatice

Sunt importante mai ales în zona montană, creând un potențial de amenajare în scop sportiv și de agrement - la peste 1.400 m înălțime, pe versanții Țibleșului cu expoziție nordică, zăpada se menține cca. 5 luni anual, creând premisele practicării turismului hivernal.

Biodiversitatea

Fauna zonei prezintă un potențial turistic ridicat din următoarele puncte de vedere:

- pentru ecoturism – zona oferă posibilități de dezvoltare a unor programe de tip bird-watching. O propunere în acest sens a fost primită din partea comunei Zagra, care dorește să pună, astfel, în valoare existența pe teritoriul său a cocoșului de munte, specie protejată prin lege;
- pentru turism cinegetic – efectivele de urs, de exemplu, din județul Bistrița-Năsăud depășesc concentrația considerată optimă pentru teritoriu. În acest context, s-au primit propuneri privind valorificarea fondului cinegetic din partea comunei Târlișua;
- pentru turism de agrement – un exemplu în acest sens reprezentându-l Herghelia din Beclean. În cadrul hergheliei, se cresc și se ameliorează două rase de cai: Lipițan și Semigreu Românesc.

Herghelia Beclean oferă:

- trăsuri pentru plimbări sau cu ocazii speciale (cum ar fi nunțile)
- sănii pentru plimbări pe timpul iernii
- posibilitatea de călărie în incinta hergheliei sau în împrejurimi
- pentru grupuri organizate există două circuite turistice - "Dracula" și "Rezervație" (Parcul Național Munții Rodnei)
- competiții hipice și etape de competiții naționale și internaționale, concursuri de atelaje trase de cai.
- lecții de călărie, sub îndrumarea unor instructori de specialitate.

Flora zonei prezintă un potențial peisagistic ridicat, precum și un potențial de atracție turistică datorat unor exemplare rare găsite în teritoriu - de exemplu, plopul multiseclar

(Populus Canescens – Monument al naturii cu o vârstă estimată la 190-210 ani, situat în grădina castelului din Chiuza) sau fagul secular din zona Șesuri – Spermezeu.

A. PATRIMONIUL TURISTIC ARHITECTURAL ȘI CULTURAL

Pentru o mai bună coerență a prezentării, preferăm structurarea atracțiilor patrimoniului turistic antropoc în jurul a câtorva tematici majore, care pot constitui și nuclee ale unor produse turistice de tip circuit.

Haiducii și specificul cultural al zonei

Acest GAL a optat pentru brandul Ținutul Haiducilor pornind de la existența în zonă a câtorva haiduci care, de-a lungul istoriei, s-au conturat ca figuri emblematice pentru acest teritoriu.

Cel mai important rămâne Pinte Haiducul – care, deși a haiducit în județul Maramureș, a lăsat urme ale trecerii sale prin zonă prin diferite toponime - ex. Fântâna Pintii și Pârâul Pintii, în Târlișua.

Un alt haiduc, de data aceasta modern, este Grigore Boșotă, renumit prin faptul că tăia chitanțe celor pe care îi prăda. Numele său este legat de comuna Chiuza.

În fine, o personalitate rămasă în memoria colectivă a locuitorilor din Zagra și Târlișua este Atanasie Moț-Dâmbu (sau Hadâmbu, cum era el cunoscut de localnici). Nu haiduc, ci comandant al Detașamentelor Grănicerești, el a rămas cunoscut prin forța, curajul și priceperea sa militară – în comuna Zagra existând și propunerea de a i se ridica un bust onorific.

Cetăți, castele și conace

Cetatea Ciceului reprezintă un element central al teritoriului, pe domeniul cetății situându-se aproape toate localitățile aparținătoare GAL-ului:

Dintre conace și castele, astăzi rol turistic propriu-zis are doar fostul castel de vânătoare a familiei Bethlen din Beclean, care a fost transformat într-un muzeu vânătoresc.

Celelalte castele menționate în lista monumentelor istorice au o importanță turistică dată de istorie și estetică, în prezent îndeplinind alte funcțiuni, fiind sediul unor instituții sau firme sau fiind abandonate în paragină:

- cele două castele Bethlen din Beclean – azi sediul Primăriei și, respectiv, a Grupului Școlar Agricol;

- castelul din comuna Dobric, com. Căianu Mic – azi mănăstirea ortodoxă Sf. Împărați Constantin și Elena;

- castelul Hye din Ilișua, com. Uriu – azi Preventoriu TBC;

- castelul Torma din Uriu și castelul Haller din Coplean;

- conacul din Cuzdrioara - azi școală generală.

Lor li se mai adaugă conacele Betegh din comuna Uriu și conacul din Chiuza, unde funcționează astăzi primăria comunei.

In memoriam Liviu Rebreanu

Târlișua reprezintă locul de naștere al lui Liviu Rebreanu, scriitor pe care îl celebrează printr-un bust onorific (declarat monument istoric) și o plăcuță comemorativă pe locul fostei case a familiei.

Case țărănești și muzee sătești

Ținutul Haiducilor beneficiază de o serie de puncte de atracție care pot sta la baza dezvoltării turismului rural, dintre care amintim:

- ansamblul rural Runcu Salvei declarat monument istoric – sec. XVIII - XIX

- casele țărănești declarate monumente istorice din Borleasa, com. Târlișua – sf. sec. XIX și Zagra, com. Zagra – sec. XIX. Asemenea case de o mare valoare ca patrimoniu mai pot fi găsite și în alte localități care ar avea nevoie de sprijin pentru a le amenaja și a le declara monumente istorice (ex. în Ciceu Giurgești).

- muzee dedicate culturii populare și etnografiei, dintre care menționăm:

- Muzeul ocupațiilor din Căianu Mic, care expune vase, diferite obiecte de uz casnic și unelte, ce datează din secolele VII-IX până în vremuri mai recente;

- Punct muzeal Ciceu Mihăiești - înființat în 2009 și conținând colecții de sculptură, obiecte tradiționale și arheologie;

Muzeul memorial Ion Pop Reteganul din comuna Petru Rareș - înființat în 1955, când vechea casă a cărturarului a fost transformată în muzeu; cuprinde cărți, manuscrise și articole redactate de acesta, și o serie de documente care conțin descrieri prețioase ale Cetății Ciceului. Muzeului se adaugă și mormântul acestuia – ambele fiind declarate monumente istorice.

Mănăstiri, biserici și case parohiale

O serie de edificii religioase au fost declarate monumente istorice – având, ca atare, și un potențial turistic:

- bisericile greco-catolice din Păltineasa și Spermezeu, com. Spermezeu – ambele din sec. XVIII;
- biserica romano-catolică din Cristeștii Ciceului, com. Uriu (sec. XIII – XIV-XVI-XVIII);
- bisericile reformate:
  - o Beclean (sf. sec. XV, ref. sec. XVI),
  - o Reteag, com. Petru Rareș (sf. sec XV – înc. sec. XIX – înc. sec XX),
  - o Săsarm, com. Chiuza (1900),
  - o Uriu, com. Uriu (sec. XV – XVII)
  - o Cuzdrioara, com. Cuzdrioara (sec. XV);
- bisericile ortodoxe din lemn:
  - o Suplai, com. Zagra (1711) și Zagra, com. Zagra (sec. XVII-XVIII);
  - o cele două biserici de lemn din Runcu Salvei, com. Runcu Salvei (sec. XVIII, respectiv sec. XIX);
  - o Dobricel, com. Spermezeu (1744)
- turnul clopotniței din piatră – Suplai, com. Zagra (sec. XIX) și Crucea Dobricului – Sat Dobricel, com. Căianu Mic.

Acestora li se adaugă mănăstirile ridicate în Molișet (Târlișua), Suplai (Zagra), Dobric (Căianu Mic), Strâmbu (Chiuiești) sau Breaza (Negrirești). Ele pot prilejui pelerinaje religioase semnificative – așa cum este, de exemplu, cazul Mănăstirii Coborârea Spiritului Sfânt din Molișet.

Acestea creează premisele dezvoltării unui turism cultural axat pe vizitarea unor obiective istorice ca:

- siturile pre-romane din Latene și Epoca bronzului – dintre acestea au fost incluse pe lista monumentelor istorice situri existente pe teritoriul unităților administrative Uriu, Căianu Mic, Petru Rareș, Cuzdrioara, Beclean;
- așezări, castre și turnuri de apărare romane pe teritoriul unităților administrative Uriu (cel mai cunoscut castru roman din zonă, cel de la Ilișua), Căianu Mic, Zagra, Negrirești, Ciceu-Giurgești, Spermezeu, Braniștea, Petru Rareș, Beclean;

- situri arheologice ale unor exploatări miniere: colonia de exploatare a sării de la Beclean - "Băile Figa" și ale unor așezări medievale – ex. Căianu Mic, Beclean

Oina – sportul național

Pentru comunele Ciceu Giurgești și Negriștești, oina a rămas în continuare sportul național, aici organizându-se în fiecare an competiții sportive. Spre exemplu, în Ciceu-Giurgești a avut loc în anul 2009 prima ediție a Memorialului "Florea Gheorghe", antrenor de oină din Negriștești.

Sărbători și tradiții populare

Pentru turismul rural, zona prezintă o atracție deosebită și prin conservarea unor tradiții populare și sărbători încă importante în viața satului:

- Sărbătoarea „Înstruțatul Bouului” de la Căianu Mic - cu rădăcini în vechi ritualuri dacice, are loc în duminica de Rusalii, când un bou, împodobit cu flori și cu panglici, este lăsat să alerge liber la vale de pe un deal din sat. Fata care poate să pună prima mână pe coarnele acestuia, aceea se va mărita prima;
- Festivalul rapsozilor populari "La poale de Țibleș", concurs interjudețean de muzică populară, care are loc în Târlășua în ultima duminică din luna mai;
- Festivalul de folclor al elevilor „În Târgu Zăgrii”, în fiecare an, pe data de 21 mai;
- Sărbătoarea Cireșelor, la sfârșitul lunii iunie, organizată în satul Cireșoaia din comuna Braniștea;
- șezători și hori – de exemplu, Hora satului organizată în Agrieș și Târlășua, Hora țărănească din Zagra, șezătoarea de la Runcu Salvei etc.
- zilele satului organizate, sub diferite denumiri, în majoritatea localităților din GAL.

Folclorul (portul, dansul și muzica populară)

Folclorul se impune atenției turistice, îndeosebi sub forma sa rurală, prin varietate, autenticitate și originalitate.

Teritoriul analizat poate fi circumscris la două zone etnografice majore.

Astfel, partea estică, incluzând comunele Runcu Salvei, Chiuza, Zagra, Târlășua și Căianul Mic, aparține Zonei Etnografice Năsăud (cu pitorescul costum feciore ale cărui piese de specificitate sunt „păunul și „pieptarul cu ciucuri”: cu jocurile „De-a lungul”, „Învârtita” și „Bărbuncul”). Partea vestică și sudică, incluzând Becleanul, Braniștea, Uriu, Ciceu Mihăești, Ciceu-Giurgești, Negriștești și Cuzdrioara face parte dintr-o zonă etnografică mai extinsă, cea

a Podișului Someșan în care policromia costumului se estompează iar influențele zonelor etnografice vecine, ale Năsăudului și Lăpușului se resimt în melos și dans popular.

Trebuie, de asemenea, menționate interferențele folclorice româno-maghiare în comunele cu populație mixtă (Braniștea, Uriu, Cuzdrioara).

Valorificarea folclorului este prezentă în numeroase localități unde activează ansambluri artistice și grupuri folclorice – de exemplu, Beclean, Runcu Salvei.

Gastronomie pe gustul tuturor

Zona are o tradiție legată de anumite produse cu specific local ca: țuica, plăcintele crețe – în principal în zona Ciceu-Giurgești, laptele acru de Zagra sau cireșele de Cireșoaia, de soiuri Buzgo sau Oron, care se recunosc după dimensiunile mari și gustul foarte dulce.

VII.21 Strategia de dezvoltare turistică 2014 – 2020 a Băilor Figa.

Se are în vedere dezvoltarea pe mai multe direcții, odată dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii interioare cu lucrări de extindere și modernizarea infrastructurii exterioare a parcului balnear cu multiplicarea posibilităților de cazare și a locurilor de parcare.

PROIECTE DE INVESTIȚII PENTRU EXTERIORUL PARCULUI BALNEAR.

1. Extinderea locurilor de parcare

Se va proiecta extinderea acestor parcări pe cele două dealuri existente în jurul stațiunii. În primul rând parcările actuale vor fi delimitate distinctiv, pentru a se pune în evidență drumurile de intrare și ieșire din parcările amenajate iar locul unei parcări va fi delimitat clar prin trasare corespunzătoare, dar și prin delimitări moderne cu piloni. De asemenea, se va avea în vedere amenajarea unei noi parcări asfaltate în partea de jos, la baza dealului, pe platou, parcare care în timpul neocupării se va folosi în organizarea de raliuri, diferite competiții și a unor concerte de anvergură zonală. Acțiuni ce vor avea ca scop promovarea națională a zonei turistice de la Beclean.

2. Înființarea unei parcări pentru rulote

Acest obiectiv va fi realizat în vederea amenajării unei zone distincte de campare, dotată cu toate utilitățile (sursă de curent electric, canalizare și apă). De asemenea se are în vedere amenajarea în această zonă de toalete ecologice și dușuri exterioare, dar și construirea unei zone de picnic.

3. Finalizarea cartierului de cabane

În fiecare an se va acționa pentru finalizarea infrastructurii cartierului cu 200 de cabane. În anul 2014 se are în vedere finalizarea introducerii utilităților de curent și gaz,, precum și o pietruire a celor cinci alei. În următoarea perioadă 2015 –2018, se va proiecta infrastructura de drumuri și trotuare, în așa fel încât să existe aici cele mai bune condiții de acces și cazare. Se va găsi o soluție de securizare a zonei, cu camere de supraveghere și o delimitare de acces, astfel încât cartierul de cabane să fie o zonă protejată distinct.

4. Construirea Satului de Vacanță

Loturile de teren existente în această zonă delimitată cu aproximativ 30 de amplasamente, vor fi închiriate în același regim ca și loturile pentru cabanele din lemn, cu unele specificații speciale. Această zonă va fi delimitată distinct printr-o împrejmuire

modernă și nu se va putea delimita distinct fiecare lot de teren din interiorul satului de vacanță. Pe fiecare lot va fi posibilă construirea a șase căsuțe din lemn, ce vor păstra arhitectura de ansamblu a satului, conform proiectului discutat și aprobat împreună cu cei interesați să construiască cele aproximativ 180 de căsuțe. Acestea vor fi prevăzute cu un hol de intrare, două locuri de cazare, baie proprie și o bucătărie 3 m x 5 m = 15 mp. Amplasarea căsuțelor în interiorul satului se va conforma aprobărilor urbanistice ale zonei. Toate căsuțele vor fi racordate la utilități (apă, curent, canalizare) chiar și cu posibilitate de racordare a gazelor naturale. În interiorul satului de vacanță vor fi amenajate toalete ecologice, dușuri și zone distincte pentru barbeque și parcări interioare, în așa fel încât să fie oferite toate condițiile desfășurării unor activități turistice la cele mai înalte standarde.

5. Delimitarea unor loturi de teren în vederea construirii de moteluri, pensiuni și hoteluri

În următoarea perioadă, 2014 – 2020, Consiliul Local va delimita în zona dinspre pădurea din jurul Băilor Figa cel puțin 20 de loturi de aproximativ 10 ari fiecare, în vederea atragerii unor investiții mari, pentru construirea de moteluri, pensiuni și hoteluri de mare capacitate, cu scopul de a îmbunătăți la cinci stele ofertele de cazare pentru toată durata unui an calendaristic și pentru a diversifica oportunitățile turistice. În funcție de ofertele în acest sens se vor analiza arhitectural proiectele și posibilitățile de amenajare a tuturor facilităților în această zonă: punerea la dispoziție a drumului de legătură asfaltat, aducțiune de apă, gaze și electricitate, precum și canalizarea zonei. Toate aceste facilități vor fi amenajate de către Primăria orașului Beclean, în așa fel încât cei interesați să aibă toate motivele demarării investiției.

6. Amenajarea de piste pentru biciclete și trasee turistice

O componentă importantă în amenajarea zonelor interesante turistic din jurul stațiunii o reprezintă realizarea chiar din oraș spre stațiune a unui drum distinct pentru biciclete. Traseul va fi trasat și amenajat corespunzător până la stațiune și în continuare prin pădurea din jurul băilor. Vor fi achiziționate biciclete simple, duble, triple, și va fi amenajat un punct de închiriere a acestora de către turiști. Vor fi nu doar biciclete, dar și alte vehicule ecologice moderne, destinate deplasării pe aceste trasee turistice, în așa fel încât să se asigure o diversificare a mijloacelor de transport turistic în toată zona. De asemenea, vor fi amenajate

trasee pentru folosirea vehiculelor ATV sau a motocicletelor. Și pentru aceste mijloace de deplasare va fi înființat un centru de închiriere. Se are în vedere și delimitarea unui loc pentru amenajarea unui parc de skateboard pentru cei care doresc să practice acest sport în timpul sejurului în stațiune.

7. Amenajarea „Adventure Park”

Faptul că legislativul local deține în administrare pădurea de 8 hectare din vecinătatea stațiunii face posibilă amenajarea în această zonă a unui Parc de aventură. Amenajarea se va face cu trasee, trei la număr, cu grade diferite de dificultate. Vor fi amenajate tiroliene, zone de cățărare și alte posibilități de sporturi extreme. Toate aceste zone vor fi dotate cu sisteme speciale de siguranță, conform normelor de siguranță în vigoare. În această zonă împădurită vor fi proiectate și alte atracții turistice specifice, cu jocuri atractive (paintball, tir cu arcul, tir).

8. Promovarea Sitului arheologic istoric

Având în vedere existența zonei protejate ca sit istoric, este un mare avantaj că se vor putea atrage fonduri substanțiale pentru amenajarea acestuia și a împrejurimilor cu un „Drum al sării” și pentru construirea unui muzeu al sării chiar în zona sitului arheologic. De asemenea, pentru protejarea sitului, acesta va fi delimitat printr-o împrejmuire de protecție, în așa fel încât să nu se mai poată produce acțiuni necontrolate în arealul arheologic. Amenajarea turistică a acestui sit va atrage mulți turiști străini, deoarece este vorba despre un sit arheologic unic în Europa. Totodată se vor pune în valoare calitățile curative ale sării și a nămolului sapropelic de la Băile Figa.

9. Amenajarea turistică a Văii Sărate

Faptul că această vale face legătura cu stațiunea Băile Figa, face de interes o amenajare a Văii Sărate, pe vechiul traseu „Drumul Sării”, dar mai ales a amenajării acestui curs de apă din punct de vedere turistic pentru practicarea raftingului sau pentru folosirea văii cu diferite mijloace de divertisment acvatic (bărci, colaci, hidrobiciclete).

10. Transport ecologic la stațiune

O componentă importantă a dezvoltării turistice în zonă este realizarea legăturilor dintre oraș, autogară, gară cu zona aflată la 3 kilometri distanță. Pentru a realiza acest deziderat se vor dezvolta proiecte de utilizare a unor mijloace de transport ecologic pe aceste trasee. Va fi achiziționat sau închiriat un trenuleț turistic modern cu două vagoane, cu o capacitate de transport de 50 de locuri. De asemenea va fi instituit un traseu de transport al turiștilor cu trăsurile trase de cai, în parteneriat cu Herghelia Beclean.

Un alt obiectiv în perspectivă va fi achiziționarea unui trenuleț electric pe șine ce va avea următorul traseu: Băile Figa (parcare) – de-a lungul drumului existent pe alea 1 din cartierul rezidențial spre terenul de fotbal, tranzitând prin pădurea Gării – strada 1 Mai – și urcă la întoarcere pe lângă drumul existent.

11. Amenajarea unei pârtii de schi pe dealul Bileag și a unei telegondole Băile Figa – Bileag.

Într-o perspectivă viitoare administrația locală are în vedere și realizarea unei telegondole ce va lega Băile Figa de dealul Bileag, unde poate fi proiectată o pârtie de schi, după un studiu laborios al condițiilor climatice și a posibilității întreținerii stratului necesar de zăpadă.

12. Acțiuni hipice, sporturi ecvestre

Printr-un parteneriat între administrația publică locală și Herghelia Beclean, vor fi puse bazele diversificării ofertei turistice prin amenajarea unor zone pentru practicarea echitației, sub supravegherea unor instructori de specialitate și pentru drumeții călare în împrejurimile Parcului Balnear Băile Figa. De asemenea vor fi organizate diverse competiții hipice și se poate include Herghelia Beclean într-un circuit turistic de vizitare a unor obiective de interes din orașul Beclean și din împrejurimi, circuit care să facă parte din oferta turistică a Băilor Figa.

PROIECTE DE INVESTIȚII PENTRU INTERIORUL PARCULUI BALNEAR.

13. Securizarea intrării și a interiorului Parcului Balnear Băile Figa

Se va înființa în stațiune un punct de lucru al Jandarmeriei Române ce va face supravegherea turiștilor și verificarea acestora dacă respectă regulamentele de ordine interioară și de folosire a facilităților din stațiune, cu posibilitatea luării unor măsuri în așa fel încât să nu fie situații care pot periclita buna funcționare turistică în interiorul stațiunii. Un alt proiect este construirea în anul 2014 a gardului de protecție ce dublează siguranța internă, în așa fel încât să nu mai fie tentația intrării fără taxă în interiorul stațiunii. Se are în vedere dotarea în toate zonele vulnerabile cu mijloace de supraveghere video a perimetrului zonei, iar la poarta de intrare în stațiune va fi construit un centru turistic ce va avea și un rol de informare turistică, în special referitor la G.A.L. „Ținutul Haiducilor”. Centrul va avea de asemenea și rolul de casă-poartă, unde va fi achitată taxa de intrare în stațiune. Intrarea va fi dotată cu mijloace moderne de monitorizare prin cartele și sisteme electronice de acces.

14. Spa nou și modern

În zona de lângă parcare interioară va fi amenajat un Centru Spa la standardele 2020. În interiorul acestei noi clădiri vor fi prevăzute toate elementele necesare: saună uscată, saună umedă, saună turcească, masaj, fitness, dușuri, squash, salină interioară, amenajată în versantul dealului. Vor fi amenajate mai multe tipuri de saline. Acest element de Spa va avea ca efect extinderea sezonului estival și aflusul de turiști și în sezonul rece. De asemenea va fi amenajat un punct balneo - medical, cu posibilitatea efectuării unor tratamente specifice prin împachetări cu nămol, masaj cu nămol cald și alte tratamente balneare. Băile sărate speciale vor fi un complex balnear nou amenajat, ce vor aduce un plus de calitate serviciilor turistice ale stațiunii.

15. Amenajarea de noi tobogane complexe

În vecinătatea terenului de fotbal, lângă piscina mare cu apă dulce, va fi amenajată o piscină de colectare a unor tobogane complexe. Traseul toboganelor va porni de la o înălțime de 20 de metri și va avea o lungime de 100 de metri. De asemenea va fi amenajat încă un

tobogan complex în prelungirea Aqualandului existent, cu aterizare în piscina actuală. Aceste noi tobogane ce vor fi construite în stațiune vor crea cel mai modern Aqualand din zonă.

16. Amenajarea unui mare bazin de înot

Va fi construit un bazin cu dimensiunile 30 m x 30 m = 600 mp, în vecinătatea terenului de fotbal, vor fi amenajate terase noi pentru turiști, vor fi amplasate 20 de umbrele parasolare gigantice, acoperite cu stuf, pentru a oferi protecție turiștilor. Va fi de asemenea amenajată o terasă cu 500 de locuri.

17. Crazy River

Vor începe lucrările la amenajarea Crazy River, un tip de tobogane pe care se alunecă cu colaci mari care pot susține chiar și două persoane. Ineditul acestui „râu nebun” constă în faptul că sunt două trasee, unul mai lent și altul de viteză mare, și traseele de alunecare sunt complet imprevizibile, cu multă adrenalină și suspans. Această investiție va diversifica și mai mult oferta de divertisment pe care parcul balnear o pune la dispoziția vizitatorilor care trec porțile stațiunii.

18. Piscină pentru copii

Un alt proiect care va fi materializat prin programul de dezvoltare 2014 – 2020 al Parcului Balnear Băile Figa îl constituie bazinul pentru copii, cu apă la un nivel scăzut, astfel ca cei mai mici vizitatori să se poată bucura în siguranță de sejururi estivale în stațiune.

19. Toalete și stație de filtrare

Vor fi amenajate noi grupuri sanitare cu circa 100 de toalete, racordate la rețeaua de canalizare și o stație de filtrare modernă, ceea ce va contribui la îmbunătățirea condițiilor oferite turiștilor care își petrec vacanțele în stațiunea beclenară.

20. Zona de picnic extinsă

În parcul balnear va fi extinsă zona pentru picnic și grătare, astfel încât cei care ajung la Băile Figa să se poată bucura de o ieșire în aer liber, de peisajul și locurile de acolo, dar și de facilitățile interioare care pot fi folosite în permanență, indiferent de vremea de afară: piscină, saună, jacuzzi, sala de fitness.

VIII.PREVIZIUNI MACROECONOMICE – CONDITII PENTRU O DEZVOLTARE SUSTINUTA

Ultima prognoză macro-economică publicată de Comisia Națională pentru Prognoză (CNP) pentru perioada 2010 - 2015 se bazează pe ipoteza că mediul de afaceri va rămâne stabil, iar creșterea economică a principalilor parteneri comerciali ai României nu va fi descendentă. Aderarea la UE a accelerat dezvoltarea socială și economică a României. Potentialul capitalului intern și forța de muncă sunt necesare pentru a susține o dezvoltare continuă în același timp în tendințele mondiale: globalizarea, dezvoltarea comunicațiilor și asigurarea tehnologiei pentru protecția mediului.

Creșterea economică

Conform prognozei macro-economice făcute de CNP, Produsul Intern Brut (PIB) al României va avea o medie de creștere de 1,5 - 2%, cu posibilitatea de a înregistra valori sub medie la începutul perioadei. Ca urmare, decalajele economice și sociale dintre România și membrii UE se vor reduce. În ceea ce privește oferta internă, se așteaptă ca rata de creștere să fie mai mare în comparație cu PIB-ul din construcții și servicii. Consumul intern va fi principalul motor al creșterii economice.

Creșterea economică a României pe termen mediu va permite îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației și o reducere a discrepanțelor economice și sociale dintre România și statele membre ale UE. Rata ridicată de creștere economică va fi în principal alimentată de cererea internă, și anume cererea de investiții (investiții străine precum absorbția de fonduri comunitare). Formarea brută de capital fix se așteaptă să crească cu o valoare anuală de 11,1%.

Prognoza principalilor indicatori macroeconomici este prezentată în următorul tabel:

Tabel: Prognoza indicatorilor macro-economici pentru România

Indicator	U.M.	2010	2013	2015	2016	2025- 2042
						- 2025
	Surse oficiale (INS, CNP, BNR)			Proiecții		

Rata de creștere a PIB	%	0,5	4,4	5,2	3,0	2,0
Inflația, media anuală	%	3,7	2,5	2,3	2,0	2,0
Rata de schimb	RON/€	4,21	4,5	4,17	n.a*	n.a.*

Inflația

Comisia Națională pentru Prognoza și “Economist Intelligence Unit” estimează o descreștere graduală a ratei anuale a inflației de la 5,7% în 2010 la 2,9% în 2013. Deși valorile prognozate pentru 2009-2012 sunt diferite (rata anuală a inflației estimată de Comisia Națională pentru Prognoză este mai mare decât cea estimată de “Economist Intelligence Unit”) procesul de dezinflație continuă.

Pentru restul perioadei analizate, se estimează ca rata anuală a inflației va scădea la 2,5% (2011 – 2015), 2,3% (2016 - 2025) și la 2,0% (2025 - 2042).

În ceea ce privește rata de schimb, realizarea de prognoze pe termen mediu și lung se dovedește a fi un exercițiu deosebit de riscant. Având în vedere, pe de o parte cele mai recente evoluții ale cursului de schimb de la finele anului 2012 (când cursul de schimb la sfârșitul lunii decembrie a atins un nivel de 4,43 RON/Euro) și, de cealaltă parte, declarațiile guvernatorului BNR, conform cărora BNR nu încurajează variațiile mari de curs, Consultantul a revizuit prognozele propuse de CNP în ceea ce privește rata de schimb la un nivel de 4,24 RON/Euro în 2011 și 4,45 RON/Euro în 2012. Conform Comisiei Naționale de Prognoza se estimează pentru anul 2013 un curs mediu de 4,5 RON/Euro.

Dezvoltarea sectorului privat în România

Procesul de privatizare în industrie este aproape încheiat. Activitățile care încă se privatizează sunt în sectorul energiei electrice și al resurselor naturale. Agricultură este cvasi-privatizată; aproape 99% din valoarea adăugată în acest sector este datorată proprietății private.

În sectorul turismului, majoritatea capitalului social (aproximativ 92%) a fost transferat din proprietatea statului în cea privată și se așteaptă ca restul de 8% să fie privatizat în următoarea perioadă.

Aportul crescut al sectorului privat a avut cel mai important rol în creșterea PIB în termeni reali în ultimii ani.

În ceea ce privește contribuția sectorului privat la PIB, nu se vor înregistra schimbări semnificative în următorii ani. Conform Comisiei Naționale a Prognozei, la sfârșitul lui 2010 contribuția sectorului privat la formarea PIB a fost de aproximativ 79%.

Ponderea sectorului privat în PIB și valoarea adăugată brută pe total și pe ramurile economiei naționale va avea următoarea evoluție:

Tabel: Contribuția sectorului privat la valoarea adăugată brută, pe sectoare economice (%)

Sector	2010	2011	2013-2042*
Industrie	84,5	85,0	86,0
Agricultură, silvicultură, piscicultură, exploatare forestiera	99,0	99,4	99,5
Construcții	98,0	99,0	99,0
Total servicii	83,0	86,5	87,0
PRODUSUL INTERN BRUT	76,6	78,8	80,0

* proiecții ale Consultantului

Sursa: Comisia Națională de Prognoză

Nivelul investițiilor din România se așteaptă să crească în următorii ani, conducând la o creștere a sectorului privat atât în termenii capitalului social, cât și al cifrei de afaceri.

Contribuția sectorului privat în termenii capitalului social și al cifrei de afaceri în economia totală este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabel: Contribuția sectorului privat la economia națională (%)

	2010	2011	2013-2042*
Capital social	83,0	87,0	90,0
Cifra de afaceri	90,0	92,0	95,0

*proiecții ale Consultantului

Sursa: CNP

Nivelul de salarizare

Pentru perioada 2010-2013 Comisia Națională de Prognoză s-a înregistrat o creștere a câștigurilor medii lunare brute de la 1.845 RON la 2.210 RON în 2013. Pentru restul perioadei, Consultantul ia în considerare o creștere reală a salariilor similară cu creșterea economică.

Tabel: Evoluția câștigurilor medii lunare brute și nete pentru perioada 2010-2042

Indicator	2010	2011	2012	2013	2014-2019	2020-2042
Câștiguri medii lunare brute (RON/angajat)	1925	2010	2115	2230	2390	n.a
Câștiguri medii lunare nete (RON/angajat)	1403	1464	1539	1620	1734	n.a
Modificarea față de anul anterior (procent)	3,9	4,6	5,2	5,4	7,2	7,2
Ponderele câștigurilor nete în câștigurile brute (%)	72,9	72,8	72,8	72,6	72,6	n.a.
Câștiguri reale (%)	0,2	1,1	2,3	2,7	4,6	4,6

Sursa: INS

Indicatorii forței de muncă

Evoluția pieței forței de muncă va fi influențată de dinamica totalului populației, de populația ocupată și de numărul de angajați. Conform ipotezelor de lucru pe care sunt bazate prognozele până în 2013, populația totală va continua să se diminueze cu aproximativ 0,4% anual. Schimbări majore vor avea loc de asemenea în structura pe grupe de vârstă a populației, care va fi caracterizată de o viitoare îmbătrânire demografică, prin reducerea populației cu vârsta sub 15 ani și creșterea numărului populației mai în vârstă.

Tabel: Prognoza indicatorilor forței de muncă pentru România, 2010 - 2042

Toate valorile în %	2010	2011	2012	2013	2014-2042
Populația activă*)	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Populația civilă angajată*)	0,5	0,5	0,5	0,3	0,3
Angajați	0,1	0,2	0,2	0,4	0,4
Rata activității*)	63,5	63,8	64,0	64,3	65,0

Toate valorile în %	2010	2011	2012	2013	2014-2042
Rata de ocupare*)	59,3	59,6	60,0	60,3	61,0
Rata șomajului (ILO)	6,4	6,3	6,1	6,0	5,0

*) populația de vârstă de muncă (15-64 ani)

Sursa: INS, CNP

În perioada 2010 – 2015, populația activă în vârstă de muncă este prognozată să crească cu aproximativ 47.500 persoane sau cu 0,6% anual, în principal datorită unor investiții străine mai mari, unui nivel mai ridicat de competitivitate și a unor salarii mai mari.

IX.COERENTA ȘI CONFORMITATEA CU POLITICILE NAȚIONALE ȘI EUROPENE

Corespondența cu politicile comunitare și cu acquis-ul comunitar

În momentul dezvoltării planului strategic de dezvoltare pentru Beclean s-a ținut cont atât de experiențele anterioare din Uniunea Europeană în ceea ce privește dezvoltarea sustenabilă a comunităților urbane, cât și de contextul național și local.

Situația orasului nu este una unică în Europa. Orașe cu o puternică industrializare în trecut, dar care acum se confruntă cu lipsa locurilor de muncă, respectiv cu necesitatea recalificării forței de muncă existente, orașe cu un trecut deosebit și cu o moștenire cultural-istorică remarcabilă se regăsesc și în alte state din Europa. Importanța asigurării unor instrumente pentru reabilitarea și dezvoltarea acestora a fost recunoscută de UE încă din anii 80, când a inclus în programele sale direcții strategice pentru dezvoltarea zonelor urbane.

Pentru susținerea politicilor menționate mai sus, pe lângă programele operaționale sectoriale elaborate și implementate în statele membre, au fost lansate și programe suport dedicate: programul URBACT (care facilitează și sprijină schimbul de experiență dintre orașele europene, capitalizarea și diseminarea tuturor cunoștințelor legate de dezvoltarea urbană sustenabilă), programul JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas – inițiativă al Comisiei Europene în colaborare cu Banca de Investiții Europeană și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei - , în vederea sprijinirii investițiilor durabile, creșterii și ocupării în zonele urbane ale Uniunii), programul EUROPA PENTRU CETATENI (program de promovare a sentimentului de cetățenie europeană, cu o componentă : Acțiunea 1 – Orașe înfrățite), oportunități care ar putea fi folosite de orașele care au o viziune pentru următorii 15-20 de ani.

În ceea ce privește „Crearea și distribuția bogăției între cetățeni”, prin inițiativele propuse de sprijinire a micilor întreprinzători (inclusiv artizani și meșteșugari locali), aceasta se regăsește atât în prioritățile strategice de coeziune, cât și în strategia reînnoită de la Lisabona, sub forma de sprijinire a înființării de noi locuri de muncă sau antreprize, dar și prin susținerea unei dezvoltări echilibrate la nivelul societății, prin asigurarea drepturilor egale și acces la oportunități.

„O mai bună guvernare”, adică creșterea capacității sectorului public se regăsește de asemenea ca o prioritate în cadrul Orientărilor strategice de coeziune, unde Comisia

Europeană accentuează importanța îmbunătățirii performanțelor administrațiilor publice în vederea dezvoltării capacității de a pune în aplicare strategiile comunitare, naționale și locale elaborate.

Contribuția la obiectivele orizontale

1. Dezvoltarea durabilă

„Satisfacerea nevoilor actuale fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a și le satisface pe ale lor” – fraza care stă la baza ideii de dezvoltare durabilă este respectată și în strategia de dezvoltare a orașului Beclean.

Categoriile strategice, obiectivele, prioritățile și măsurile formulate în cadrul planului de dezvoltare vizează: protejarea moștenirii naturale, reducerea poluării apei și a aerului, dezvoltarea unui sistem de utilități (apă, gaz, curent electric) mai eficient și mai prietenos cu mediul înconjurător, un sistem de transport public urban administrat într-un mod rațional și cu accent pe reducerea poluării, sector turistic dezvoltat în concordanță cu activitățile economice existente, respectiv cu activitățile de protecție a monumentelor istorice și a valorilor culturale, asigurarea oportunităților de angajare pentru tineri și femei, reabilitarea siturilor industriale - utilizarea „zonelor maro” – înainte de a planifica înființarea unora noi, combaterea excluziunii sociale, integrarea minorităților etnice.

2. Oportunități egale

În strategie pot fi regăsite scopuri și obiective care vizează asigurarea șanselor egale, în conformitate cu prioritățile orizontale ale Uniunii Europene. Astfel strategia vizează sprijinirea grupurilor etnice minoritare (ex. populația romă) și a grupurilor dezavantajate (persoane cu dizabilități, persoane cu probleme sociale grave), prin asigurarea condițiilor necesare pentru integrarea lor în societate, sprijinirea inițiativelor antreprenoriale ale tinerilor și ale femeilor;

3. Societatea informațională

Dezvoltarea și promovarea societății informaționale, adică furnizarea și accesul la informații prin internet, respectiv alte căi de comunicații rapide și eficiente se regăsește în strategie pe de o parte sub formă de scop în vederea asigurării unui cadru optim pentru cunoaștere și accesibilitate, iar pe de altă parte se regăsește în strategie ca o măsură de acompaniere esențială a inițiativelor administrației publice, prin dezvoltarea unui sistem de comunicare și

informare eficient atât cu cetățenii, cât și cu factorii interesați din afara municipiului (administrație centrală, investitori străini, orașe înfrățite, etc)

Corespondența cu politicile naționale și regionale:

Obiectivele principale ale Strategiei Europa 2020:	Situația actuală din România	Obiectivul național pentru 2020 în PNR
3 % din PIB-ul UE pentru investiții în cercetare și dezvoltare	0,47 %	2 %
reducerea cu 20 % a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) față de 1990	+9 % (emisi proiectate pentru 2020 față de 2005) -7 % (emisiile din 2010 față de 2005)	+19 % (obiectiv național obligatoriu)
20 % din consumul final de energie din surse regenerabile	+23,4 %	24 %
creșterea cu 20 % a eficienței energetice	Statele membre își vor stabili/revizui obiectivele în conformitate cu metodologia recent convenită de stabilire a obiectivelor prevăzută la articolul 3 alineatul (3) din Directiva privind eficiența energetică.	10 Mtep (reducerea consumului de energie primară)
75 % din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă	62,8 % (2011)	70 %

Reducerea părăsirii timpurii a școlii la mai puțin de 10 %	17,5 % (2011)	11,3 %
Absolvirea ciclului de învățământ superior sau echivalent de către cel puțin 40 % din populația cu vârste între 30 și 34 de ani	20,4 % (2011)	26,7 %
Reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune cu cel puțin 20 de milioane în UE (în comparație cu nivelurile înregistrate în 2008)	-788 000 (2011)	-580 000

Prin urmare, cele mai presante provocări ale României sunt legate de participarea redusă pe piața forței de muncă, infrastructura subdezvoltată, sistemul precar de cercetare și inovare și competitivitatea scăzută, utilizarea ineficientă a resurselor, precum și administrația și guvernanta publică precară.

Participarea redusă pe piața forței de muncă

O problemă critică se referă la **participarea redusă pe piața forței de muncă**. În ultimii ani, România a înregistrat tendințe ușor descrescătoare ale ratei ocupării forței de muncă și sunt necesare eforturi suplimentare pentru atingerea obiectivului național de 70 %.

Într-un clasament al celor mai scăzute rate ale ocupării forței de muncă din UE, România se situează pe poziția a șasea. Deosebit de afectați de tendințele care se agravează sunt tinerii, care se confruntă cu o rată a șomajului în creștere și o proporție tot mai mare de **tineri care nu au loc de muncă și nu urmează nici studii sau cursuri de formare profesională**.

Proporția ocupării forței de muncă în activități agricole rămâne ridicată, deși înregistrează o ușoară scădere. În ultimul rând, grupurile vulnerabile (în special romii) se confruntă cu dificultăți de integrare pe piața forței de muncă.

Situația pe piața forței de muncă nu se va îmbunătăți pe termen lung fără remedierea **blocajelor din sistemul de educație și formare profesională**. România se numără printre țările cu cele mai slabe performanțe din UE în ceea ce privește părăsirea timpurie a școlii, numărul persoanelor cu studii terțiare și competențele de bază. România se confruntă cu un dezechilibru persistent între nevoile pieței forței de muncă și competențele profesionale, în special din cauza problemei calității învățământului profesional și terțiar. Participarea adulților la procesul de învățare pe tot parcursul vieții reprezintă o provocare majoră, deoarece România înregistrează un decalaj semnificativ față de media UE 27.

Ponderea **populației expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială** este a doua ca valoare la nivelul UE. Având în vedere dimensiunea și intensitatea fenomenului sărăciei, obiectivul României pentru 2020 nu este, în mod evident, unul ambițios. Deosebit de afectate sunt persoanele care locuiesc în zonele rurale și grupurile vulnerabile, cum ar fi minoritatea romă. Reducerea rapidă a sărăciei va reprezenta o provocare și în contextul sărăciei în rândul persoanelor încadrate în muncă și al disparităților teritoriale.

Infrastructură subdezvoltată

Infrastructura subdezvoltată din România în domeniul TIC și al transporturilor rămâne un obstacol în calea creșterii economice și a ocupării forței de muncă.

Sistemul feroviar se confruntă cu o scădere a cererii privind transportul de marfă și de pasageri, din cauza vitezei scăzute, a creșterii timpului de călătorie și a fiabilității și siguranței reduse a rețelei, ca urmare a investițiilor insuficiente și întreținerii necorespunzătoare.

Lungimea rețelei este excesivă în raport cu traficul și capacitatea de finanțare. Este nevoie de o restructurare și modernizare majoră a rețelei prioritare. Accesibilitatea internațională și conexiunile interregionale, în special între poli de creștere economică, sunt afectate de numărul foarte de mic de kilometri de **autostradă**, care diminuează atractivitatea României pentru investițiile industriale. Acest lucru contribuie, de asemenea, la rata crescută de decese cauzate de accidente rutiere și a congestionărilor, o sursă de costuri economice importante. Navigația pe căile interioare este cu mult sub potențialul său real, în principal pe Dunăre, iar transportul intermodal este subdezvoltat.

România este afectată de **acoperirea relativ redusă de bandă largă**, în special în zonele rurale, și de un nivel foarte scăzut de utilizare a benzii largi – deși recent este în creștere – cele mai multe abonamente fiind rapide (60 % peste 10 Mbps). Această situație împiedică potențialul de dezvoltare locală. Rata utilizării internetului este, de asemenea, redusă, atât

pentru gospodăria, cât și pentru operatorii economici, comerțul electronic fiind aproape inexistent.

Competitivitate scăzută și sistem precar de cercetare și inovare

Economia se compune în mod covârșitor din IMM-uri, care au un nivel scăzut de competitivitate, concentrat în domenii cu valoare adăugată mică, specializate în industriile cu o utilizare intensivă a forței de muncă. Productivitatea din industrie și servicii rămâne cu mult sub media UE (60 %). Operatorii economici întâmpină dificultăți în ceea ce privește creșterea, cifrele de afaceri fiind mici, iar dominanța microîntreprinderilor coplesitoare (90 %); creșterea este împiedicată de mai multe obstacole: lipsa forței de muncă cu nivel mediu și înalt de calificare, accesul la finanțare, birocratizarea excesivă cu o guvernare ineficientă în ceea ce privește mediul de afaceri, o piață cu o structură instituțională fragmentată și inconsecventă și spirit antreprenorial scăzut, în special în zonele rurale și de pescuit.

Amplasamentul IMM-urilor relevă, de asemenea, dezechilibre teritoriale persistente între regiuni și între zonele urbane și cele rurale. Acestea din urmă, împreună cu zonele de pescuit și zonele maritime, necesită o **dezvoltare locală** consolidată, crearea infrastructurilor locale necesare și încurajarea potențialului economic în prezent insuficient exploatat al sectoarelor respective. Aceste sectoare sunt afectate de o profitabilitate redusă și angajează o cotă ridicată artificial a populației; sunt necesare oportunități de noi locuri de muncă în alte sectoare ale economiei concurențiale, care, în curând, se vor confrunta cu declinul demografic al forței de muncă, prin ajustarea corespunzătoare a competențelor forței de muncă.

Sprijinul public pentru cercetare și dezvoltare este extrem de scăzut în raport cu obiectivele pentru 2020, situându-se în medie între 0,3 % și 0,5 % din PIB. România este, prin urmare, încurajată să depună în continuare eforturi pentru atingerea obiectivelor sale naționale.

Mai mult decât atât, sprijinul pentru cercetare și dezvoltare este în mare măsură ineficient, cu un sistem de cercetare și inovare fragmentat, priorități insuficient bazate pe cerere, conexiuni internaționale slabe, resurse publice limitate distribuite unui număr mare de executanți de cercetare cu performanțe inegale și absența unei mase critice în ceea ce privește calitatea rezultatelor cercetării, care nu se transformă în cercetare aplicată și în aplicații inovatoare. Sectorul este neatractiv pentru tinerii cercetători, iar România suferă de un mare „exod de creiere” în rândul cercetătorilor calificați și cu experiență. Nivelul alarmant de scăzut al

cheltuielilor private reflectă condițiile-cadru nefavorabile pentru activități de cercetare și inovare și legăturile slabe între educație, cercetare și mediul de afaceri, investitorii privați fiind, în același timp, descurajați de dispozițiile legislative inadecvate privind proprietatea intelectuală.

Utilizarea ineficientă a resurselor

Intensitatea energetică a PIB-ului în România este mult mai ridicată decât media la nivelul UE, având un impact negativ asupra competitivității operatorilor economici. De asemenea, aceasta contribuie la generarea unor niveluri ridicate de emisii de GES, care se situează pe locul al doilea în clasamentul celor mai ridicate niveluri de emisii pe cap de locuitor din UE. **Eficiența energetică** a operatorilor industriali și a locuințelor necesită investiții substanțiale, care până în prezent au fost îngreunate de lipsa unor strategii eficiente, de mecanisme de punere în aplicare și instituții slabe, precum și de lipsa de profitabilitate care decurge din prețurile reglementate la energie. Eficiența energetică ar trebui să fie, de asemenea, o soluție pentru creșterea consumului de energie din surse regenerabile, în special în contextul liberalizării viitoare a prețurilor. De asemenea, lipsa unor planuri generale coerente și durabile privind transportul urban, împreună cu infrastructurile învechite și gestionarea ineficientă, a condus la creșterea congestiei traficului urban, o sursă de costuri economice și emisii poluante. Deși România aproape că și-a atins obiectivul general privind energia regenerabilă, unele surse (solare sau geotermale) rămân ne semnificative până în prezent, în pofida potențialului real.

România încă este afectată de o dotare foarte scăzută în ceea ce privește **infrastructura de mediu**, în ceea ce privește colectarea și tratarea apelor uzate sau alimentarea cu apă. Situația gestionării deșeurilor este una dintre cele mai grave din Uniunea Europeană, cu deficiențe deosebite în primele etape ale ierarhiei deșeurilor. Deși 60 % din apele de suprafață sunt în stare bună, există încă surse semnificative de poluare difuză și punctuală cu nitrați, fosfor și pesticide. Eutrofizarea este, de asemenea, larg răspândită, fiind în parte generată de practicile agricole. Pe teritoriul României există numeroase soluri poluate din cauza amplasamentelor industriale sau miniere, împiedicând dezvoltarea locală.

România dispune de o **biodiversitate** remarcabilă, dar se confruntă cu amenințări grave de pierderi, inclusiv în Marea Neagră, din cauza scăderii efectivelor de animale, a abandonării practicilor agricole tradiționale, a creșterii abandonului terenurilor agricole și a defrișărilor ilegale. Utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prevenirea pescuitului excesiv, este

importantă pentru dezvoltarea în continuare a economiei albastre a țării.

Politicile altor potențiali finanțatori ar trebui, de asemenea, luate în considerare, deoarece au un impact direct asupra regiunilor în cauză. Cu toate acestea, este dificil să luăm în considerare aceste politici, atâta timp cât strategiile altor finanțatori nu sunt încă definite pentru perioada 2014- 2020.

Mecanismul financiar EEA și Programul Norvegian de Cooperare intră în această categorie de potențiali finanțatori bilaterali, deși pot constitui surse relevante de asistență de tip grant pentru viitoarele Planuri de Dezvoltare Regională.

Împrumuturile de la Banca Europeană de Investiții (BEI) este posibil să fie strâns legate de politicile UE pentru perioada 2014-2020. Aceasta va continua să se implice în așa-numitele inițiative ‘4J’, alături de FEI și alte organisme:

- **JASPERS** - Asistență comună pentru sprijinirea proiectelor în regiunile europene (BEI, Comisia Europeană, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și grupul bancar KfW);
- **JESSICA** - Sprijin european comun pentru investiții durabile în zonele urbane (BEI, Comisia Europeană și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (CEB));
- **JEREMIE** - Resurse europene comune pentru microîntreprinderi și IMM-uri (FEI, Comisia Europeană);
- **JASMINE** - Acțiunea comună de sprijinire a instituțiilor de microfinanțare din Europae (FEI și Comisia Europeană).

BEI și alte instituții financiare cum ar fi Banca Mondială sau BERD vor acorda, în general, împrumuturi investițiilor identificate ca reprezentând priorități naționale, ceea ce subliniază și mai mult importanța unei Strategii Naționale de Dezvoltare Regionale cuprinzătoare.

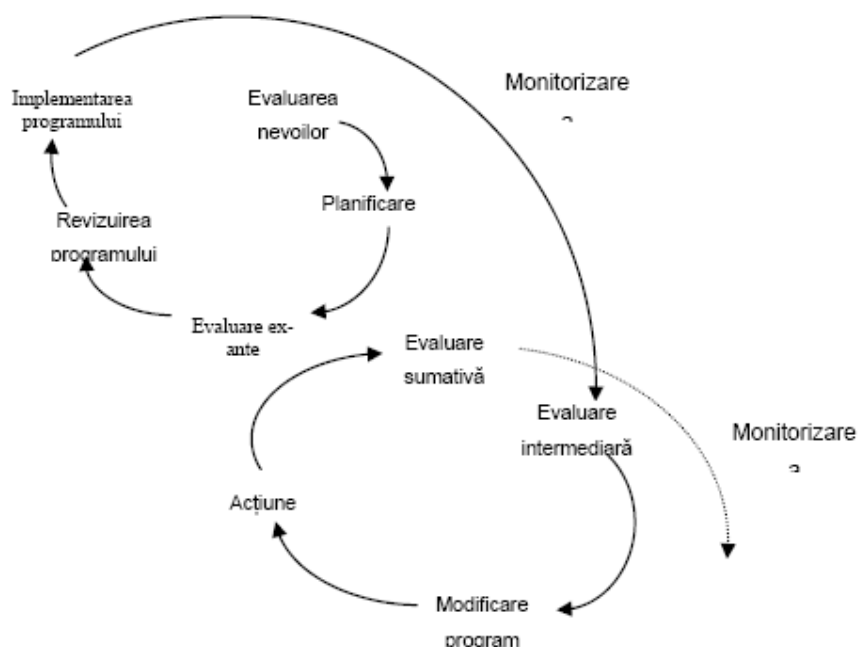
X. EVALUAREA IMPLEMENTARII SI ACTUALIZAREA STRATEGIEI

Proiectul de planificare strategica a comunitatii Beclean trebuie sa ia in considerare necesitatea unui proces de evaluare coerent a programelor si rezultatelor vizate. Evaluarea trebuie sa se bazeze pe elemente structurale serioase si sa fie realizata de grupuri specializate pe domenii de interes. Efortul de evaluare trebuie sa tina seama de caracteristicile comunitatii Beclean si sa aiba un caracter permanent (care sa includa si monitorizare nu doar evaluari finale).

Pozitia evaluarii în ciclul planificare-evaluare

In ceea ce priveste evaluarea nevoilor, pe masura ce desfasuram o monitorizare a acestora apare necesitatea sa actionam prin modificarea programului. Obtinem pana la urma un ciclu iterativ planificare-evaluare. În prima faza, cea de planificare, vorbim despre formularea unei probleme, conceptualizarea alternativelor, detalierea posibilelor cursuri ale actiunii si a implicatiilor lor, evaluarea alternativelor si selectarea celei mai bune si de implementarea alternativei alese.

A doua faza se refera la formularea obiectivelor, scopurilor si ipotezelor programului, conceptualizarea si operationalizarea componentelor principale ale evaluarii: programul, participantii, conditiile si masuratorile, designul evaluarii, detalierea modului în care vor fi coordonate aceste componente, analiza informatiei si utilizarea rezultatelor.

Astfel, se propune realizarea programelor operationale, precum si a planurilor de actiune pe baza evaluarii nevoilor existente în fiecare domeniu.

Adoptarea programului se va face doar dupa efectuarea unei analize ex-ante, care poate duce la revizuirea programului. La acest nivel se impune efectuarea unor analize de gradului de realism a programului si a obiectivelor lui, analize cost-beneficiu sau cost eficienta (dupa caz).

Dupa implementarea programului se va realiza monitorizarea acestuia, pe baza unui set de indicatori specifici fiecarui program.

Pentru programele cu o desfasurare mai indelungata de timp se impune efectuarea unei analize intermediare, care sa ne spuna în ce masura operatiunile programului merg bine si la timp, precum si în ce masura sunt îndeplinite obiectivele programului. Pe baza acestei evaluari se pot impune modificari ale programului si implementarea acestor modificari.

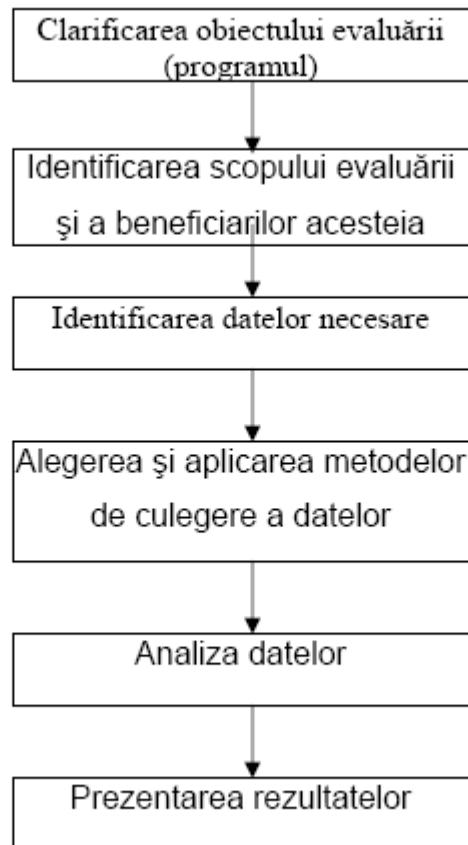
La încheierea programului sau a unui ciclu al programului se va efectua o evaluare sumativa (orientata spre performanta programului, valoarea sa pentru societate), care sa ne spuna în ce masura programul poate sau trebuie sa fie continuat.

Etapele evaluarii

Un program poate fi evaluat atunci cand:

- Scopurile si obiectivele programului, cele mai importante efecte secundare care ar putea sa apara, informatiile necesare pentru evaluare sunt bine definite;
- Scopurile si obiectivele programului sunt plauzibile;
- Informatiile necesare pot fi obtinute;
- Beneficiarii evaluarii au ajuns asupra unui acord asupra modului în care vor fi utilizate rezultatele acesteia.

Modul în care se desfasoara o evaluare difera de la program la program. Etapele generale ale unei evaluari pot fi rezumate astfel:

Forma de evaluare recomandată este aceea participativă, în care sunt implicate toate părțile implicate în program (beneficiarii programului, organizația care a implementat programul, partenerii și finanțatorii programului).

Avantajele acestei abordări sunt:

- Accent pe participanți;
- Gama largă de beneficiari care participă;
- Scopul este învățarea;

Clarificarea obiectului evaluării (programul)

Identificarea scopului evaluării și a beneficiarilor acesteia

Identificarea datelor necesare

Alegerea și aplicarea metodelor de culegere a datelor

Analiza datelor

Prezentarea rezultatelor

- Design flexibil;
- Metode de apreciere rapidă;

- Participanții din exterior vin în calitate de facilitatori.

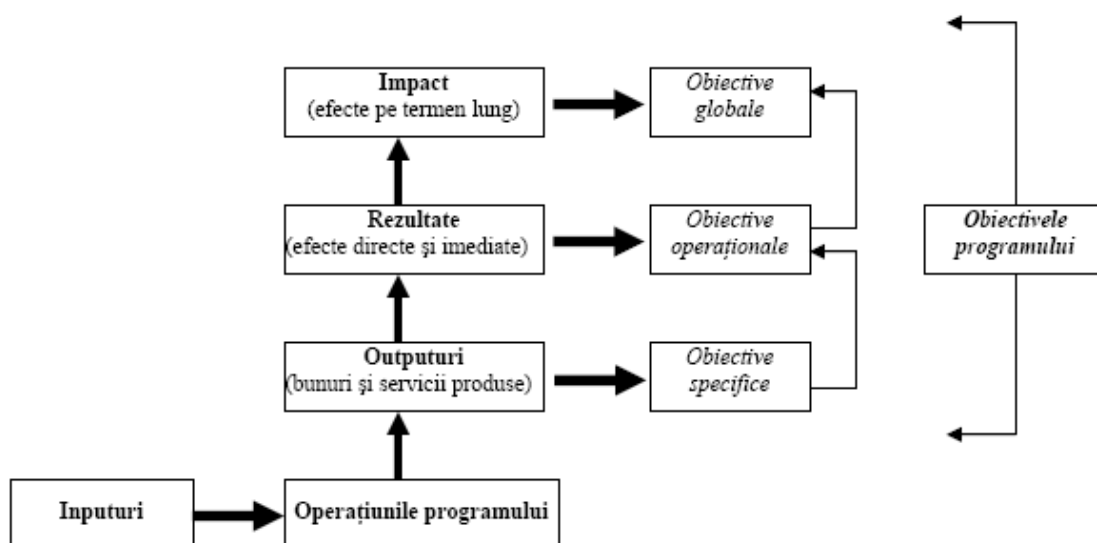
Indicatori ai programelor

Indicatorii unui program pot fi definiți drept orice valori care pot fi calculate sau măsurate și care ne pot da informații despre gradul de succes al îndeplinirii obiectivelor unui program.

Obiectivele sunt așteptări exprimate în termeni cantitativi (de exemplu, se așteaptă o creștere economică anuală de 5%) iar indicatorii sunt măsători reale, sunt fapte (indicatorul creștere economică se măsoară la trecerea unui an de la anunțarea obiectivului; dacă este mai mare sau egal cu 5%, obiectivul a fost îndeplinit). Pot exista mai mulți indicatori pentru fiecare obiectiv și de aceea este foarte important ca indicatorii propuși să fie cu adevărat cele mai bune măsuri ale îndeplinirii obiectivelor.

Evaluarea programelor trebuie legată de efectele pe care și le propune să le măsoare și de obiectivele propuse. O schemă a legăturii dintre diferitele nivele ale efectelor și obiectivelor este:

Indicatorii pot fi grupați în șapte mari categorii: beneficii sociale (BS), costuri sociale (CS),

rezultate (R), beneficiile programului (BP), costurile programului (CP), outputuri (O) și inputuri (I).

Acești indicatori vor fi folosiți în toate evaluările propuse și trebuie incluși (în măsura

posibilitatilor) în monitorizarea programelor.

Analiza mediului extern

În Program de Actiune pentru Mediu al Uniunii Europene – EUROPA 2020- se recunoaste faptul ca ***«autoritatile locale detin un rol deosebit de important în asigurarea durabilitatii dezvoltarii, prin exercitarea functiilor lor statutare de autoritati competente fata de multe din directivele si reglementarile existente si în contextul transpunerii practice a principiului subsidiaritatii».***

Analiza mediului intern

Planul Local de Actiune se adreseaza comunitatii locale, drept pentru care masurile, numarul acestora si prioritizarea lor (probabil punctul cel mai sensibil din cuprinsul PLA), precum si mecanismele institutionale de aplicare trebuie sa tina cont de interesele acestei comunitati, respectiv de asociatii ale oamenilor de afaceri, syndicate, asociatii si fundatii cu activitate caritabila, culturala, de protectie a patrimoniului cultural si arhitectonic, asociatii pentru protectia mediului sau/si animalelor, congregatii religioase etc.

În PLA orice masura ce se concretizeaza într-un program, sub-program ori proiect trebuie sa tina cont de urmatoarele aspecte:

- concordanta între tintele fixate în programe, sub-programe, proiecte cu obiectivele generale cuprinse în Strategia Locala de Dezvoltare Durabila a comunitatii Beclean
- existenta unor resurse financiare limitate, conditie ce influenteaza modalitatea de finantare si mecanismele juridice pe care se intemeiaza un program, sub-program sau proiect (de ex. împrumut bancar, împrumut extern, obligatiuni municipale, concesiune, vanzare, închiriere, parteneriat public-privat întemeiat pe un set de contracte de concesiune, vanzare ori de alta natura etc);
- evitarea efectului de evictiune (ca notiune economica) potrivit caruia o crestere a cheltuielilor publice determina o reducere a consumului sau a investitiilor private, în conditiile în care resursele sunt limitate. Autoritatea publica trebuie sa evalueze permanent oportunitatea realizarii unei investitii, nu numai în raport cu resursele sale financiare prezente, dar si cu cele viitoare, precum si cu optiunile populatiei, astfel

încât să încurajeze responsabilitatea comunitară și individuală, precum și parteneriatul în realizarea unui proiect de dezvoltare locală;

- gradul de popularizare (cunoaștere publică) al unui program, sub-program, proiect, prin diseminarea informației în rândul comunității locale. În acest sens, PLA va trebui să cuprindă mecanismul dezbaterii publice la analiza programelor și sub-programelor ce urmează să fie realizate;
- implicarea părților interesate în realizarea unui program, sub-program sau proiect;
- norme de reglementare versus norme de autoreglementare. Autoritatea locală va avea în vedere că sunt situații în care organizațiile non-profit sau asociațiile profesionale ale oamenilor de afaceri își pot fixa reguli pe baze voluntare în situația realizării unui proiect fără intervenția autorității publice, prin reglementări. De aceea este bine să se evite suprareglementarea. De asemenea, există situații în care, pentru realizarea unui proiect, reglementările autorității publice locale se combină cu cele voluntare, în special în cazul parteneriatului public-privat.

Orientarea de bază a strategiei de dezvoltare durabilă o constituie potențarea punctelor tari, în vederea valorificării oportunităților de creștere și minimizarea efectelor punctelor slabe prin eliminarea factorilor care blochează dezvoltarea.

În esență, prin această strategie se urmărește luarea unor măsuri care să permită redresarea economică a județului și îmbunătățirea situației zonelor cu întârzieri în dezvoltare, luând în considerare protecția socială și conservarea mediului.

Măsurile prin care se urmărește implementarea strategiei vizează cinci câmpuri de acțiune:

- *infrastructura*
- *economia*
- *mediul*
- *resursele umane*
- *turismul*

PLAN DE DEZVOLTARE A INFRASTRUCTURII

Principalele măsuri avute în vedere în cadrul planului de dezvoltare a infrastructurii se referă la:

- 1.1. Dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport și comunicații;
- 1.2. Îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare și de protecția mediului;
- 1.3. Combaterea efectelor naturale;

- 1.4. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de educație;
- 1.5. Dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sănătate;
- 1.6. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de asistență socială.

Dezvoltarea economică durabilă nu poate fi concepută decât într-un sistem integrat care să cuprindă sectoarele economice, infrastructura de transport și comunicații și activitățile administrative și sociale.

Rețeaua inadecvată de drumuri în anumite zone și accesul dificil către acestea reduc mobilitatea populației, disponibilitatea bunurilor de consum și a serviciilor, oportunitățile pentru angajare, funcțiile economice și sociale ale comunităților și implicit coeziunea internă a acestora. Sprijinul financiar pentru investiții în infrastructură și îmbunătățirea mediului comunității conduc la creșterea activităților economice și sociale, intensificarea relațiilor și prin aceasta, valorificarea potențialului neexploatat.

Obiectivele specifice măsurilor enunțate mai sus:

Obiective specifice:

- reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii fizice locale, cu scopul de a crea cadrul favorabil atragerii de investiții, promovării creșterii economice și creării de locuri de muncă sustenabile;
- îmbunătățirea infrastructurii de transport dintre poli economici și coridoarele pan-europene ;
- facilitarea accesului la zonele industriale, precum și la cele nou create prin poli gravitaționali de creștere din jurul Beclean;

Obiective specifice:

- eficientizarea sistemului de alertare în cazul producerii dezastrilor naturale;
- minimizarea efectelor dezastrilor naturale prin lucrări specifice de infrastructură;

Obiective specifice:

- îmbunătățirea condițiilor de învățământ și a calității pregătirii profesionale;

- oportunități egale pentru elevi aflați în situații defavorizante (în special mediul rural și populația rroma) ;

Obiective specifice:

- modernizarea infrastructurii sociale și de sănătate și dezvoltarea acesteia;
- dezvoltarea rețelei serviciilor de urgență.

Obiective specifice:

- restructurarea instituțiilor clasice rezidențiale pentru persoanele adulte cu handicap și înființarea de servicii comunitare alternative (case de tip familial, locuințe protejate, adăposturi temporare, centre de criză) și nerezidențial (centre de zi, centre de consiliere, cluburi, centre de terapie și recuperare) pentru persoanele cu handicap cât și încadrarea cu personal de specialitate potrivit tipului de serviciu oferit)
- accesibilizarea mediului fizic conform termenelor stabilite de legislația în vigoare

Obiective specifice:

- îmbunătățirea calității vieții copiilor aflați în instituții prin desființarea centrelor de plasament pentru copii în dificultate, crearea de case familiale și transferul copiilor la asistenți maternali profesioniști sau în centre de plasament de tip familial și adopție;
- crearea de locuințe de tranziție pentru tinerii care ies din sistemul de ocrotire, ca sprijin în eforturile lor de a se integra în societate;
- sprijinirea autorităților locale în vederea preluării de către acestea a serviciilor locale de protecție a copilului (centre de zi, de consiliere) și a înființării altor servicii în sprijinul familiei și al copilului;
- înființarea unor adăposturi de protecție a persoanelor victime ale violenței domestice unde pe lângă consiliere socială, psihologică și juridică, victimele să poată fi extrase temporar din mediul familial violent și reintegrate din punct de vedere social;
- înființarea centrelor maternale și a celor de zi.
- amenajarea și dotarea de centre sociale multifuncționale;

PLAN DE DEZVOLTARE A AFACERILOR

Suportul financiar pentru dezvoltarea afacerilor va duce la creșterea competitivității întreprinderilor pe piața europeană. Orientarea spre produsele cu valoare adăugată ridicată, cu un grad mare de prelucrare, va duce la creșterea competitivității economiei orasului Beclean, cu implicații la nivelul județului .

Crearea facilităților pentru investitori și stimularea afacerilor prin crearea de locații necesare incubării afacerilor și facilitarea accesului la serviciile de consultanță sunt prioritare .

Creșterea calității managementului întreprinderilor este de asemenea o măsură cheie pentru catalizarea dezvoltării de afaceri.

Crearea unor produse de marcă și o bună promovare a acestora trebuie să fie în atenția societăților comerciale fiind indispensabile în competiția de pe piața europeană.

Objective:

- stimularea creării de noi societăți comerciale și a dezvoltării celor existente din domeniul productiv și al serviciilor; prin creșterea calității produselor și a serviciilor ;
- îmbunătățirea dezvoltării economiei locale prin creșterea inovării în activitățile economice prioritare;
- dezvoltarea competitivității economiei locale prin stimularea activităților de promovare a produselor;
- sprijinirea dezvoltării unui mediu mult mai favorabil pentru competitivitatea afacerilor prin dezvoltarea infrastructurii de afaceri;
- creșterea cooperării între sectorul de cercetare-dezvoltare și sectorul economic în scopul îmbunătățirii competitivității întreprinderilor.

PLAN DE DEZVOLTARE A ACTIUNII SOCIALE

Prezentare generală

Serviciul public de Asistența Socială Beclean a fost înființat ca serviciu public, fără personalitate juridică, în subordinea Consiliului Local Beclean, la data de 23.04.2003 prin H.C.L. nr. 18/2003, în baza Legii 705 / 2001 privind sistemul național de asistență socială și H.G. 90 / 2003 pentru aprobarea Regulamentului cadru de organizare și funcționare a serviciului public de asistență socială. Obiectul de activitate. Obiectul de activitate al serviciului îl constituie acordarea de prestații și / sau servicii sociale cu caracter primar și specializate menite să asigure prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare sau

permanente ale situațiilor de risc din domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, precum și a oricăror persoane aflate în nevoi ce pot genera marginalizarea sau excluderea socială.

Principalele criterii care stau la baza activității de acordare a prestațiilor și serviciilor sociale sunt:

- evaluarea contextului familial
- veniturile familiei;
- condițiile de locuire;
- starea de sănătate și gradul de dependență a membrilor familiei.

Tipuri de clienți. Caracteristici demografice. Categoriile de persoane care constituie obiectul intervenției activităților de asistență socială sunt:

-familii sărace: familii fără venituri sau cu venituri mici în care unul dintre părinți este somer, familii monoparentale, familii cu mulți copii al căror necesar depășește veniturile părinților, persoane care datorită lipsei studiilor sunt supuse riscului de excludere socială;

- copii care trăiesc în mediu familial și social advers,
- minori delincvenți, tineri neintegrați;
- persoane dependente de droguri și/sau alcool;
- persoane abuzate fizic și sexual;
- persoane cu handicap fizic și/sau psihic;
- persoane cu boli cronice și degenerative fără susținători legali sau cu relații disfuncționale cu aceștia;
- persoane în vârstă aflate în incapacitate de autoservire;
- persoane care au suferit în urma calamităților naturale, sociale;
- persoane care au suferit discriminări (sociale, fizice, economice, psihologice)-grupuri minoritare cu mai puține drepturi față de populația majoritară.

Toți angajații își desfășoară activitatea în baza prevederilor Statutului funcționarilor publici, a contractului individual de muncă și a fișei posturilor pe care le ocupă și care stabilesc fără echivoc sarcinile și competențele fiecărui angajat.

Toate posturile au fost ocupate prin concurs cu respectarea prevederilor legale privind transparența decizională în activitatea administrativă.

Anual activitatea personalului SPAS este evaluată de către o comisie de evaluare condusă de secretarul oraşului, care este şi şeful structurii organizatorice care include SPAS. Această evaluare are la bază reuşitelor profesionale personale, atitudinea faţă de muncă şi colectiv, spiritul de echipă, gradul de implicare şi participare la rezolvarea problemelor cu care se confruntă serviciul. În urma evaluării angajaţii obţin calificative care atrag acordarea de salarii de merit şi / sau alte bonificaţii.

Relaţiile de muncă dintre angajaţi şi angajatori sunt cele stabilite de Codul muncii (Lg.53 / 2003), Statutul funcţionarilor publici (Lg. 188 / 1999), Regulamentul de ordine interioară al Primăriei Beclean, alte acte normative specifice.

Serviciile sociale, aşa după cum au fost definite, anterior Legii nr. 47 / 2006, de Ordonanţa 68 / 2003 privind serviciile sociale, reprezintă: „ ansamblul complex de masuri si actiuni realizate pentru a raspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, in vederea prevenirii si depasirii unor situatii de dificultate, vulnerabilitate sau dependenta pentru prezervarea autonomiei si protectiei persoanei, pentru prevenirea marginalizarii si excluziunii sociale, pentru promovarea incluziunii sociale si in scopul cresterii calitatii vietii”.

Prestaţiile sociale reprezintă, în spiritul aceluiaşi act normativ, : „ transferuri financiare care cuprind alocaţii familiale, ajutoare sociale, indemnizaţii şi facilităţi. Alocaţiile familiale se acordă familiilor şi au în vedere naşterea, educaţia şi întreţinerea copiilor. Ajutoarele sociale se acordă persoanelor sau familiilor aflate în dificultate şi ale căror venituri sunt insuficiente pentru acoperirea nevoilor minime de viaţă, evaluate prin anchetă socială, precum şi prin alte instrumente specifice. Indemnizaţiile şi facilităţile se acordă persoanelor pentru favorizarea incluziunii sociale şi asigurării unei vieţi autonome; indemnizaţiile cu caracter reparatoriu se acordă persoanelor şi, după caz, familiilor acestora, care au suferit daune în urma unor evenimente sociopolitice sau legate de catastrofe şi calamităţi naturale, recunoscute prin lege”.

Legea 47 / 2006 stabileşte caracterul dihotomic al serviciile sociale, acestea putând fi: servicii sociale primare şi servicii sociale specializate.

Serviciile sociale primare sunt măsurile şi acţiunile de proximitate şi prevenţie acordate în comunitate, în scopul identificării şi limitării situaţiilor de risc în care se poate afla la un moment dat persoana, familia sau grupul.

Serviciile sociale specializate, sunt măsurile de suport şi asistenţă care au ca scop menţinerea, refacerea sau dezvoltarea capacităţilor persoanei ori familiei, aflată în situaţii specifice de vulnerabilitate sau de risc de excludere socială, şi sunt acordate de personal calificat şi specializat în instituţii socio-medicale specializate şi acreditate conform legii.

Referitor la furnizorii de servicii sociale, legea stabilește că aceștia pot fi persoane fizice sau juridice, publice ori private.

Furnizorii publici de servicii sociale pot fi:

- a) serviciul public de asistență socială la nivel județean și local;
- b) alte servicii publice specializate la nivel județean sau local;
- c) instituțiile publice care au constituite compartimente de asistență socială.

Furnizorii privați de servicii sociale pot fi:

- a) asociațiile și fundațiile, cultele religioase și orice alte forme organizate ale societății civile;
- b) persoane fizice autorizate în condițiile legii;
- c) filialele și sucursalele asociațiilor și fundațiilor internaționale recunoscute în conformitate cu legislația în vigoare;
- d) organizațiile internaționale de profil.

Conform celor menționate anterior, la nivel local responsabilitatea creerii, mentinerii și dezvoltării serviciilor sociale cu caracter primar revine administrației publice locale prin Serviciile publice de asistență socială, organizate în baza prevederilor legale.

În funcție de nevoile sociale identificate SPAS-ul local organizează acțiuni și activități de :

- identificare a nevoii sociale individuale, familiale și de grup;
- activități de informare despre drepturi și obligații;
- măsură și acțiuni de conștientizare și sensibilizare socială;
- măsură și acțiuni de urgență în vederea reducerii efectelor situațiilor de criză;
- măsură și acțiuni de sprijin în vederea mentinerii în comunitate a persoanelor în dificultate;
- activități și servicii de consiliere;
- măsură și activități de organizare și dezvoltare comunitară în plan social pentru încurajarea participării și solidarității sociale;
- orice alte măsuri și acțiuni care au drept scop prevenirea sau limitarea unor situații de dificultate ori vulnerabilitate, care pot duce la marginalizare sau excludere socială.

Funcțiile serviciilor sociale primare oferite de S.P.A.S. local sunt:

- a) evidențierea, diagnosticarea și evaluarea nevoilor sociale individuale, familiale și de grup;
- b) informarea asupra situațiilor de risc social, precum și asupra drepturilor sociale ale persoanei;
- c) identificarea persoanelor și familiilor aflate în situații de risc, în vederea realizării de acțiuni și măsuri cu caracter preventiv;
- d) furnizarea de măsuri de urgență în vederea înlăturării situației de dificultate în care se poate găsi o familie sau o persoană la un moment dat;

- e) sensibilizare asupra necesitatilor sociale existente sau latente si asupra resurselor umane, materiale si financiare necesare satisfacerii lor;
- f) dezvoltarea de programe cu caracter comunitar, in scopul promovarii sociale a indivizilor si colectivitatilor;
- g) prevenirea oricarei forme de dependenta prin actiuni de identificare, ajutor, sustinere, informare, consiliere;
- h) asigurarea transferului si monitorizarii beneficiarului, atunci cand situatia acestuia o cere, spre serviciile sociale specializate;
- i) gestionarea activa a procedurilor de conlucrare cu celelalte servicii, cum ar fi cele educationale, medicale, de locuire, ocupare si altele asemenea;
- j) consiliere pentru persoanele si familiile care adopta copii sau care au minori in plasament ori incredintare;
- k) consiliere pentru tinerii care parasesc institutiile pentru protectia copilului.

Analizând punctele tari, punctele slabe precum și obstacolele în realizarea unui sistem de servicii sociale, eficient și de calitate, capabil să răspundă nevoilor grupurilor vulnerabile, Legea 47 / 2006 privind sistemul național de asistență socială susține că elaborarea unei strategii de dezvoltare are în vedere stabilirea liniilor directoare și a unui cadru instituțional coerent în scopul de a crea un sistem unitar și comprehensiv de servicii sociale, capabil să asigure incluziunea socială a tuturor categoriilor vulnerabile, precum și să contribuie la creșterea calității vieții persoanei.

Orice serviciu social trebuie să răspundă unei nevoi individuale sau de grup și să acopere, printr-un suport specializat, soluționarea acesteia. Orice serviciu social trebuie să pornească de la o analiză concretă a nevoii de asistență socială.

Administrația publică trebuie să constituie o garanție a drepturilor cetățenilor: administrația publică nu poate și nu trebuie să își abandoneze rolul de a garanta drepturile sociale; aceasta are obligația de a finanța, co-finanța, controla, valida și promova aplicarea și crearea drepturilor. Aceste funcții, alături de cele de elaborare, evaluare, supervizare pot fi exercitate în comun cu alți actori, însă responsabilitatea finală rămâne în sarcina administrației publice. În vederea garantării accesului egal la drepturile prevăzute de legislația în vigoare strategia de devoltare a serviciilor publice furnizate de SPAS Beclean se întemeiază pe următoarele principii generale:

- a) universalitatea, potrivit căruia fiecare persoană are dreptul la asistență socială în condițiile prevăzute de lege;

- b) respectarea demnității umane, potrivit căruia fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină a personalității;
- c) solidaritatea socială, potrivit căruia comunitatea participă la sprijinirea persoanelor care nu își pot asigura nevoile sociale, pentru menținerea și întărirea coeziunii sociale;
- d) parteneriatul, potrivit căruia autoritățile administrației publice centrale și locale, instituțiile de drept public și privat, structurile asociative, precum și instituțiile de cult recunoscute de lege cooperează în vederea acordării serviciilor sociale;
- e) subsidiaritatea, potrivit căruia, în situația în care persoana sau familia nu își poate asigura integral nevoile sociale, intervin colectivitatea locală și structurile ei asociative și, complementar, statul;
- f) participarea beneficiarilor, potrivit căruia beneficiarii măsurilor și acțiunilor de asistență socială contribuie activ la procesul de decizie și de acordare a acestora;
- g) transparența, potrivit căruia se asigură creșterea gradului de responsabilitate a administrației publice centrale și locale față de cetățean, precum și stimularea participării active a beneficiarilor la procesul de luare a deciziilor;
- h) nediscriminarea, potrivit căruia accesul la drepturile de asistență socială se realizează fără restricție sau preferință față de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, categorie socială, opinie, sex ori orientare sexuală, vârstă, apartenență politică, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop ori ca efect restrângerea folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Societatea actuala este confruntata cu o reala problema de adaptare în domeniul social, unde raspunsurile sunt putine si nu par sa stopeze fluxul crescand al marginalizarii sociale, în expresiile ei cele mai perceptibile, saracia si precaritatea, dar si de asemenea în formele mai puțin mediatizate, izolarea si dezinteresul fata de sine.

În actuala stare de criza pe care o traverseaza comunitatile locale si în special orasele, este imperioasa o restructurare a raspunsului si este necesara adaptarea acestuia la nivelul cerintelor si mai ales la precaritatea resurselor.

Si în domeniul social, ca si în alte domenii, este mai important, mai eficient si mai ieftin sa previi aparitia fenomenelor si a cazurilor sociale decat sa le rezolvi. Pentru o asemenea actiune preventiva este necesara crearea unei retele de asistenta sociala la nivelul localitatii, ceea ce presu-pune o desfasurare de mijloace de care singura administratia locala nu dispune. Se impune deci o armo-nizare a abordarilor din partea administratiei publice si a vietii

asociative locale, o dezvoltare si încurajare a initiativelor care favorizeaza implicarea comunitatii în rezolvarea problemelor sociale.

Programele de asistenta sociala se vor desfasura cu respectarea unor norme de calitate stabilite pentru serviciile sociale. Aceste norme se stabilesc prin hotararea consiliului local sau decizia conducatorului unitatii de asistenta sociala care le finanteaza, cu respectarea obligatorie a criteriilor prevazute de reglementarile în vigoare.

Potrivit legilor asistentei sociale, administratia locala va putea organiza servicii comunitare (sociale si medico-sociale) adresate persoanelor defavorizate, le va finanta / subventiona, le va monitoriza si evalua potrivit unor standarde de calitate pe care le va stabili.

Bunastarea beneficiarilor ar trebui sa fie în centrul preocuparilor pentru orice standard de calitate care se stabileste si care trebuie sa recunoasca si sa respecte dreptul la intimitate si demnitate al indivizilor, diversitatea si individualitatea, sa le aduca independenta prin oferirea posibilitatii de a face propriile alegeri, conferindu-le astfel control asupra propriilor vietii, pe cat posibil.

Indivizii trebuie sa primeasca îngrijirea exact la nivelul la care situatia lor o cere: serviciile trebuie sa satisfaca întregul lant de nevoi fizice, clinice, personale, sociale si spirituale ale acestora.

Actiunea sociala ocupa în colectivitatile locale un loc din ce în ce mai important, municipalitatile acordandu-i o atentie prioritara. Ea este ansamblul de interventii punctuale, pe categorii sau globale, angajate de colectivitatea locala si institutiile abilitate pentru a remedia lipsurile sistemelor de protectie sociala legala (securitate sociala si ajutor social), atat în materie de acompaniament social , cat si de acces la drepturi sau servicii.

Grupul de lucru în domeniul social a identificat 5 programe prioritare, în cadrul carora s-au definit mai multe subprograme, rezultand urmatoarele masuri :

Program: Persoane defavorizate

Sub-program: persoane fara locuinta

- identificarea persoanelor care se încadreaza în aceasta categorie prin realizarea unei baze de date ;
- crearea unor adaposturi temporare-azil de noapte care sa constituie prima treapta în procesul de reinsertie sociala a acestor persoane ;

- realizarea unor adaposturi sociale care sa ofere o gazduire pe termen mai lung acestor persoane cu care debuteaza etapa propriu-zisa a reinsertiei sociale, obiectiv complex la care concureaza un numar mai mare de factori ;
- realizarea unor adaposturi gen " camin" care constituie o solutie pe termen mai lung ;
- construirea de locuinte sociale pentru doua categorii de persoane : cele provenind din randul asistatilor reintegrati social si a familiilor sau persoanelor cu venituri mici.

Sub-program : tineri proveniti din casele de copii

- identificarea persoanelor care fac parte din aceasta categorie si realizarea unei baze de date corespunzatoare ;
- reglementarea unor sisteme de plasare în munca la angajatori ;
- pentru contracararea handicapului de plasare a acestor tineri în raport cu ceilalti tineri s-a stabilit ca necesara o discriminare pozitiva a acestor tineri, de catre administratie.

Sub-program: familii in dificultate

- identificarea persoanelor care fac parte din aceasta categorie prin realizarea unei baze de date si trierea cazurilor sociale pe baza dovezii de bunavointa în a accepta diverse oferte de angajare ar reduce substantial numarul cazurilor efectiv de rezolvat;
- acordarea la timp a ajutoarelor legale prevazute de lege ;
- recuperarea handicapului la învatatura prin ajutorarea copiilor din aceste medii în cadrul unor centre de meditatie ;
- remedierea decalajelor existente între acesti copii si copiii din medii sanatoase prin înfiintarea unor laboratoare educationale scolare si a unor laboratoare educationale ocupationale ;
- asigurarea unei mese pe zi reprezinta un ajutor minim pentru subzistenta acestor persoane;
- „adoptia" de la distanta practicata de catre familii din strainatate, ameliorand o parte din problemele materiale cu care aceste familii se confrunta ;
- stimularea implicarii ONG-urilor ar fi mai mult decat necesara, prin parteneriate cu administratia.

Sub-program : servicii în cartiere

- crearea unor cantine sociale;
- birouri de asistentă socială;
- crearea centrelor sociale multifuncționale care ar combina într-un mod fericit acordarea mai multor tipuri de servicii sociale necesare ;
- îngrijirea acordată la domiciliu reprezintă ajutorul individualizat acordat persoanelor nevoiase.

Sub-program: reconversie profesională

- facilitarea accesului reciproc la bazele de date ale factorilor implicați ;
- înființarea unor ateliere protejate pentru persoanele aflate în dificultate ar fi un prim pas în rezolvarea acestei probleme .

Program: Persoane vârstnice și cu handicap

Sub-program: îngrijire la domiciliu

- identificarea persoanelor care fac parte din această categorie și realizarea unei baze de date;
- specializarea îngrijitorilor ar însemna saltul calitativ atât de necesar pentru eficientizarea unei activități;
- îngrijire la domiciliu centralizată este o alternativă mai economică la cea a îngrijitorului personal. S-a constatat că este necesară existența unui dispecerat care să gestioneze printr-un centru de îngrijire la domiciliu cererile exprimate.
- înființarea unor servicii cu plată ar dinamiza și fluidiza acordarea îngrijirilor necesare.

Sub-program îngrijire în instituții

- înființarea unor ateliere protejate care ar asigura și un venit suplimentar acestei categorii de persoane și un mod mai plăcut de petrecere a timpului liber constituind totodată și un element de terapie ocupațională;

Program :Tineret

Sub-program : programe educationale pentru tineri

- dezvoltarea unor programe de educare (a tuturor categoriilor de varsta) la nivel de comunitate locala, care sa aiba ca rezultat schimbarea conduitei populatiei cu privire la îmbunatatirea sanatatii mediului rural;
- diseminarea rezultatelor proiectelor de succes: informarea comunitatii cu privire la rezultatele proiectelor cu succes în vederea reaplicarii acelor tipuri de proiecte la diferite nivele/segmente ale populatiei, finalizate eventual în proceduri (coduri) de buna practica în domeniu ;
- retele de specialisti: dezvoltarea unei echipe de specialisti pe diferite sectoare de activitate care sa se ocupe de programele desfasurate la nivel local în domeniile respective;
- mai buna informare despre actiunile ONG-urilor (centru informational pentru tineri, implicarea mass mediei locale în procesul de informare): înfiintarea unui centru de informare destinat tinerilor care sa ofere diferite servicii: centralizarea informatiei despre programele ONG destinate tinerilor, elaborarea de programe proprii: educationale si de petrecerea timpului liber, de reducere/eliminare a excluderii sociale în randul tinerilor.

Sub-program :Cetatenie

- educatia spiritului civic : dezvoltarea competentelor civice ale tineretului astfel încat acestia sa devina promotorii democratiei participative la nivel de comunitate locala;
- stimularea vietii asociative: promovarea de programe care sa presupuna implicarea tinerilor sub diferite tipuri de activitati (eventual înfiintarea unui centru local care sa organizeze/elaboreze aceste programe), formarea de lideri care sa angreneze tinerii în aceste programe;
- reprezentativitate (existenta unui forum anual); organizarea unui forum anual al structurilor de tineret, unde sa fie identificate si discutate (în vederea gasirii unor solutii) problemele specifice acestei categorii de varsta;
- cunoasterea Institutiilor Europene, nationale si locale: furnizarea de informatii accesibile tinerilor referitoare la Institutiile Europene, nationale si locale precum si la modul de functionare ale acestora .

Program : Petrecerea timpului liber

Sub-program : sport pentru toti

- înfiintarea unor spatii/centre sportive (de petrecere a timpului liber) care sa ofere diferite posibilitati de practicare a sportului la nivel de comunitate locala;
- dezvoltarea unor materiale informationale/sesiuni de informare etc. care sa promoveze beneficiile activitatilor sportive cum ar fi: dezvoltarea armonioasa a corpului uman, dezvoltarea intrapersonala (a caracterului) precum si a relatiilor interpersonale;
- oferirea unui Calendar competitional mai bogat;
- dezvoltarea unei oferte sportive locale accesibile pentru o categorie cat mai larga a populatiei si mediatizarea corecta a acesteia .

Sub-program : manifestari culturale

- permanentizarea manifestarilor culturale;
- înfiintarea unui centru cultural care sa gazduiasca ateliere de promovare/practicare a meseriilor traditionale, spatii de expunere, etc);
- stimularea creativitatii (targuri de arta), schimburi culturale între diferitele regiuni ale tarii precum si la nivel international.

Sub-program: locuri de agrement

- pastrarea si monitorizarea zonelor de agrement: eventuala concesionare a acestor zone pentru o mai buna gestionare;
- educarea cetatenilor (concursuri, masuri de constrangere, stimulente ;
- identificarea de noi amplasamente pentru zone de agrement;
- crearea de zone verzi pe langa bazele sportive.

Sub-program : spatii de joaca pentru copii

- inventarierea spatiilor de joaca;
- amenajarea spatiilor de joaca existente: cresterea numarului de actiuni civice în cadrul comunitatii pentru reabilitarea unor terenuri cu potential de risc crescut;
- instalatii (complexe de joaca) adecvate: îmbunatatirea dotarilor existente pentru a oferi copiilor o gama cat mai larga de posibilitati recreative constructive;
- activitati recreative în cartiere.

Program :Comunicare

- activitatea din ultimii ani a institutiilor publice locale releva o serie de disfunctionalitati care deriva, nu în ultimul rand, din carentele informationale. Fara îndoiala, nu putem nega faptul ca societatea romaneasca parcurge o perioada marcata de modificari structurale esentiale pentru procesul democratizarii. Un obiectiv important îl constituie promovarea comunicarii eficiente între administratia publica si cetatean.

Sub-program: Baze de date

- structurare eficienta a bazei de date; interconectare printr-o retea de cai electronice ;
- simplificarea procedurilor de accesare a informatiei ;

Sub-program: Canale informationale

- eficientizarea canalelor informationale;
- dezvoltarea COMPONENTEI EDUCATIONALE ;
- promovarea unor forme stimulative de informare.

Sub-program: Consultarea populatiei

- întruniri publice în cartiere: stimularea exprimarii libere a problemelor cetatenilor prin diferite mijloace;
- informarea si educarea cetatenilor;
- consultarea permanenta a populatiei;
- actiuni de constientizare a populatiei cu privire la importanta comunicarii dintre administratie si cetateni.

XI.MANAGEMENTUL FINANCIAR AL PROIECTELOR CARE VOR FI DEZVOLTATE

Managementul financiar strategic al beneficiarului presupune analiza detaliata a principalilor indicatori din bugetul de venituri si cheltuieli si contul de executie, precum si previzionarea acestora pe intreaga perioada a strategiei de dezvoltare durabila.

In cadrul metodologiei analizei economice, financiare si de afordabilitate vor fi utilizate diferite categorii de ipoteze, grupate dupa cum urmeaza.

Indicatori	Previziuni 2013 - mii Euro	Previziuni 2014 - mii Euro	Previziuni 2015 - mii Euro	Previziuni 2016 - mii Euro	Previziuni 2017 - mii Euro	Previziuni 2018 - mii Euro
VENITURI - TOTAL	4,724.23	4,780.92	4,838.29	4,896.35	4,955.11	5,014.57
<i>IX.ÎMPRUMUTURI Proiecte 2014-2020</i>	0	0	0	0	0	0
CHELTUIELI - TOTAL	4,635.23	4,707.92	4,765.29	4,823.35	4,882.11	4,941.57
<i>XIV. RAMBURSARI DE ÎMPRUMUTURI (anterioare)</i>	143	138	133	128	123	117
EXCEDENT/DEFICIT	0	0	0	0	0	0
Venituri proprii (conform OUG 45/2003 si Legea Fin Publice Locale 273/2006)	2,709	2,980	3,278	3,310	3,642	4,224
<i>Prag maxim de indatorare (in conformitate cu OUG 45/2003 (20% pentru 2004 si 2005) si Legea Fin Publice Locale 273/2006)(30%) (= R1 + R2)</i>	812.65	893.92	983.31	993.14	1,092.45	1,267.25
<i>R1: Rezerva de imprumut alocata pentru operare si cheltuieli neprevazute (7% din Prag maxim)</i>	189.62	208.58	229.44	231.73	254.91	295.69

Previziuni 2019 - mii Euro	Previziuni 2020 - mii Euro	Previziuni 2021 - mii Euro	Previziuni 2022 - mii Euro	Previziuni 2023 - mii Euro	Previziuni 2024 - mii Euro	Previziuni 2025 - mii Euro	Previziuni 2026 - mii Euro	Previziuni 2027 - mii Euro
5,074.74	5,135.64	5,197.27	5,259.64	5,322.75	5,386.62	5,451.26	5,516.68	5,582.88

0	0	0	0	0	0	0	0	0
5,001.74	5,062.64	5,124.27	5,186.64	5,249.75	5,313.62	5,378.26	5,443.68	5,509.88
112	107	102	97	92	86	81	76	71
0	0	0	0	0	0	0	0	0
4,266	4,693	4,740	4,787	4,835	4,884	5,372	5,426	5,480
1,279.92	1,407.91	1,421.99	1,436.21	1,450.57	1,465.08	1,611.59	1,627.70	1,643.98
298.65	328.51	331.8	335.12	338.47	341.85	376.04	379.8	383.6

Previsioni 2028 - mii Euro	Previsioni 2029 - mii Euro	Previsioni 2030 - mii Euro	Previsioni 2031 - mii Euro	Previsioni 2032 - mii Euro	Previsioni 2033 - mii Euro	Previsioni 2034 - mii Euro	Previsioni 2035 - mii Euro	Previsioni 2036 - mii Euro
5,649.87	5,717.67	5,786.28	5,855.72	5,925.99	5,997.10	6,069.07	6,141.89	6,215.60
0	0	0	0	0				
5,576.87	5,644.67	5,713.28	5,782.72	5,852.99	5,924.10	5,996.07	6,068.89	6,142.60
55	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0
5,535	5,590	5,646	6,549	6,615	6,681	6,748	6,815	6,883
1,660.42	1,677.02	1,693.79	1,964.80	1,984.45	2,004.29	2,024.34	2,044.58	2,065.02
387.43	391.31	395.22	458.45	463.04	467.67	472.34	477.07	481.84

Previziuni 2037 - mii Euro	Previziuni 2038 - mii Euro	Previziuni 2039 - mii Euro	Previziuni 2040 - mii Euro
6,290.18	6,365.67	6,442.05	6,519.36
6,217.18	6,292.67	6,369.05	6,446.36
0	0	0	0
0	0	0	0
6,952	7,022	7,092	7,163
2,085.67	2,106.53	2,127.60	2,148.87
486.66	491.52	496.44	501.4

Ipoteze macroeconomice

Ipotezele macroeconomice sunt folosite pentru calcularea tuturor cifrelor prognozate si sunt prezentate ca variabile de sensitivitate. S-a folosit un scenariu macroeconomic de baza.

Baza ipotezelor macroeconomice consta in urmatoarele fapte:

- Politica fiscala / Datoria publica: se intareste disciplina financiara in societatile cu capital public si se reduc arieratele la utilitatile publice, datoria publica ramane sub 30% din PIB;
- Politica monetara: rata dobanzii de referinta va scadea, pe termen mediu-lung, cand asteptarile inflationiste vor fi reduse, tintirea inflatiei ar putea fi introdusa;
- Balanta de plati / Datoria externa: deficitul de cont curent ca procent din PIB va scadea gradul sub ipoteza relansarii cresterii economice in EU si cresterea importurilor va fi incetinita pe masura ce cresterea creditului va fi acoperita.
- Reforme structurale: se vor face progrese in restructurarea sectorului energetic, incluzand privatizarea companiilor de distributie;

Posibilități de creștere a veniturilor

Scopul strategic al politicii bugetare locale are trei dimensiuni principale. Astfel:

1. Bugetul trebuie să fie suficient pentru a organiza și furniza servicii de interes local și de utilități comunitare în conformitate cu normele în vigoare.
2. Nivelul de dependență față de cotele de alocare din impozitul pe venit și sumelor defalcate pentru echilibrarea bugetelor locale trebuie să fie unul limitat.
3. Bugetul trebuie să conțină și un element economic, investitional, cu scopul susținerii dezvoltării economice a localității.

În cazul primelor două puncte putem vorbi de o situație factuală, rezultată pe de o parte din obligațiile legale de asigurarea serviciilor de interes local, pe de altă parte a modului de efectuare a descentralizării.

Punctul al treilea însă presupune și un element strategic de natură economică, menit să susțină procesele de dezvoltare locală. Ca urmare, ar fi nevoie de un adevărat “Plan de afaceri” în acest sens, ținând însă cont de specificul furnizării bunurilor publice, sau a celor private de către sectorul public.

XI. CONCLUZII

Elementele strategice prezentate în cadrul prezentului document pot fi implementate cu succes de către Consiliul Local Beclean, fiind întrunite toate condițiile – financiare și de implicare umană – pentru demararea mai multor proiecte simultan.

Strategia de dezvoltare economică și a teritoriului administrativ al orașului Beclean se raportează la mediul existent prin analizele diagnostic efectuate la nivel sectorial, precum și prin analizele documentelor strategice de nivel comunitar, național, regional și municipal și corelarea rezultatelor analizelor cu datele statistice existente. În urma analizelor, consultărilor publice și dezbaterilor publice organizate la nivelul orașului Beclean a fost creionat profilul strategic al zonei de acțiune urbană – totalitatea trăsăturilor locale care sunt susceptibile a afecta în mod pozitiv sau negativ zona, influențând pe termen lung dezvoltarea.

Inițial s-a pornit de la creionarea obiectivului strategic și a obiectivelor generale de dezvoltare a zonei de acțiune urbană, iar ulterior au fost identificate cele patru obiective specifice de dezvoltare pe baza nevoilor și a potențialului de dezvoltare a zonei. În cadrul fiecărui obiectiv specific au fost identificate o serie priorități de dezvoltare a zonei, pentru fiecare dintre acestea fiind trasate aria de intervenție precum și măsurile a fi luate în vederea rezolvării problemelor identificate, care ulterior au generat proiecte individuale de dezvoltare.

Intocmit,
Dr.Ec. Iulia Teodora Pasa

Verificat,
Dr.-Ing.Florin Iliescu